

RIA, est planta, quæ habet plures caules duos vel tres pedes altos, rectos, villosos, nodosos; ex singulis nodis erumpunt tria vel quatuor folia oblonga, acuta, falicis latifoliae similia, supernè atro virentia, infernè albicantia, & lanuginosa saporis adstringentis, flos monopetalus, rosaceus, in quinque laciniis divisus: post singulos flores pistillum fit fructus seu testa globosa quæ per maturitatem apice dehiscit, semen excutit: semina sunt Coriandri saporis adstringentis: radix est repens, rubicunda: crescit hæc planta in paludibus, & locis aquosis: flos convenit cum Blattaria, sed fructus in hac est bicapsularis, cum in Lysimachia sit tantum unicapsularis: appellata, ut ferunt, ab ejus inventore Lysimacho: vel *παρὰ τὸ λύνει τὴν μάχην*, quod pugnam & animalium certamen verberando solvat, dirimatque. *Salicaria* vocatur, quod inter folia falicis, aut inter salices nascatur. Hujus sunt variae species. B. *Wedzeich / vederik / joden-kruud*. G. *Weyderich*. Gall. *Soucy d'Eau, Perce-boffe, Corneille, Lysimachie, Chasse-boffe*. A. *Loose strife*.

LYTERIA, est signum solutionis magni morbi, à *λύω* solvo.

M.

M Simplex in præscribendis formulis positum immediate post alicujus herbæ nomen, denotat *Manipulum*, scribitur sæpè tribus literis ut *Man*. In fine formularum significat *Misce*.

MACERATIO, est species infusionis, quando dura quædam corpora in aqua, aliove liquore, mediante frigore aut calore infunduntur per magnum temporis spatium, ut partes emolliantur, & ab aqua penetrentur; cum illa misceantur, vel aptæ evadant miscelæ si decoquantur; omnia enim hoc modo magis aperiuntur. B. *Weiking*. G. *Das einwaslern*. Gall. *Maceration*. A. *Idem*.

MACHINA, est in medicina instrumentum aliquod grande, cujus ope magnus motus in resistens parvâ vi potentiae applicatæ potest excitari, uti scannum, scala, *Ambe*, &c. quibus membra luxata restitui solent, dum enim luxatio plerumque plurimum hominum vi & operâ indigeat in restitutione, ope artificiosarum machinarum, in hos usus accommodatarum, chirurgus solus omnium aliorum viri-

viribus satisficit. Gr. Μηχανή, Μηχανήρα. B. Werktuig.
G. Eine ruestung, werckzeug. Gall. Machine, Instrument.
A. An Engine.

MACIS, quid sit, vide *Moschata Nux.* B. *Foely / bloem van notemosfaat.* G. Muschatblum. Gall. *Le Macis, Ecorce ou ce qu'on appelle improprement Fleur de Muscade.* A. Mace. *Macer Veterum*, est ligni cujusdam cortex lignosus, crassus, rubescens ex Barbaria afferri solitus, gustu valde amarus & astringens, adeoque differt à maci, quamquam interdum à modernis confundantur. Est & genus maceris Insularum orientalium, quod forsan idem cum Veterum maci.

MACROCEPHALOS, sive CAPITO, est is, qui magnum habet caput, ex μακρὴ magna, & κεφαλὴ caput. B. *Groutkopsft.* G. Ein grofzkopff. Gall. *Qui à une grosse tête.* A. Great headed.

MACROCOSMUS, denotat mundum univrsum, sicuti homo *Microcosmus*, sive minor mundus in comparatione, ex μακρὸς magnus, & κόσμος mundus. B. *De groote waereld.* G. Die groffe welt. Gall. *l'Univrs.* A. The great world.

MACROPIPER, est piper longum, vide *Piper.*

MACULA EPATICA, est macula fusci coloris, vel ex flavo nigricantis, latâ palmi magnitudine, inguina imprimis & pecten ac dorsum occupans, imò totum pectus interdum obtegens, cum cutis quadam levi asperitate, quæ squammas aut furfures quasi emittit, quæ tamen non uno loco hærent, sed hinc indè difseminantur, & modò evanescent, modò rursùm emergunt. B. *Leber-blekken.* G. *Leber-flecken.* Gall. *Taches du Foye.* A. The Liver spots.

MACULA MATRICALIS, *Nævus Cic.* Gr. κηλὴ Σπίδαμα, Σπίλα, est macula, quæ cum fetu nascitur, obfusci coloris, constanter locum suum occupans; quæ tamen indifferenter per totam cutim spargitur, uti est in facie, manibus, dorso &c. aliquando rei alicujus imaginem exprimens, ut muris, mori, suberis &c. B. *Moedermaal / blekke.* G. Mutter-maal, mutter-flecken. Gall. *Tache qu'on apporte en naissant.* A. The mother spot.

MACULA VOLATICA, est macula rubra, vel purpurea in cute hinc indè serpens, quæ si orificium aliquod, os puta, nares, oculos, aures, nares attingit, & eousque

penetret, malum lethale fit, infantibus infestum. B. *Roo-
de-blek*. G. Rothe flecken. Gall. *Tache Volante*. A. Fyling
spot.

MADAROSIS, est capitis glabrities, sive capillorum
desluvium, à *μαδάω* lævis & depilis sum. B. *uitryzen des
hairs* / *hit uitballen des hairs*. G. Das ausfallen des
haars. Gall. *La Pelade*. A. A Baldness of the head.

MAGDALEONES, sunt cylindraceæ emplastrorum
vel aliarum rerum massæ, à *μάδα* pinso. B. *En rotte
zalf*. G. Ein stuecke pflaster. Gall. *Une Rouë d'Emplastre*.
A. Masses of plaister made up inform of a cylinder.

MAGISTERIUM, pulverem designat propriè solutio-
ne ac præparatione paratum, impropiè resinofam mate-
riam simili modo productam, utpotè quæ verius Extracti
nomine donatur. Magisteria ut varia sunt, ita & variè pa-
rantur, semper materiæ siccæ, si fieri potest pulverisatæ,
aut si necessarium, calcinatæ, affuditur liquor solvens,
qui pro diversitate ejus diversus est, acetum simplex aut
destillatum, tum per se, tum acuatum per spiritum nitri,
vitrioli, salis &c. Imò hæc sola in mineralibus & animalibus;
lixivium ex sale tartari, & aqua paratum in vegeta-
bilibus, spiritus vini in his sulphureis, hoc est, oleosâ
parte præditis, hæc tamen magis ad extracta spectant. So-
luto affunditur liquor præcipationem efficere valens, ex
specialibus cognoscendus, ferè ol. tart. per deliquium,
urina, aqua falsa, spir. vitrioli, nitri &c. In mineralibus
& animalibus, aqua communis, aut aluminosa in vegeta-
bilibus & secedet ad fundum vitri Coagulum exsiccan-
dum, & si necessitas urgeat primùm edulcorandum, po-
stea igniendum. B. *Meester-poecker*. G. Meister pulver.
Gall. *Magistere*. A. A Magistery.

MAGISTRALIA MEDICAMENTA, sunt, quæ à
Medicis ad varios scopos & usus in officinis præscribi so-
lent, *Usualia* vulgò appellantur, quia eorum usus fre-
quens esse debet, semel sc. in septimana, vel bis in men-
se. B. *Meester-stukken*. G. Sehr gebräuchliche mittlen.
Gall. *Remedes magistraux*. A. Magistral remedies.

MAGMA, spissum unguentum est; sed dicuntur quo-
que sapes post succorum expressionem, aut decoctionem,
relictæ, à *μάζα* pinso, subigo. B. *De vuiligheid*. G.
Unstat, dicke so sich auff den grund setzt. Gall. *Le Marc*.
A. Dregs.

MAGNA ARTERIA, idem quod *Aorta*.

MAGNES, est lapis, polos mundi ostendens, ferrum, chalybemque, arenam Italicam & Indicam, aliaque corpora, attrahens, præsertim ferreo circulo armatus. Plerumque duobus locis polaribus maximarum virium gaudens. Reperitur circa ferri fodinas in diversis Germaniæ, Norvegiæ, Sueciæ, & Italiæ locis. Vegetior plerumque cæteris esse solet, qui ferri colorem rufescentem habet. Ingreditur quibusdam emplastris, ut ferrum ex vulneribus attrahatur, sed frustra, cum magnes pulverisatus, & præsertim ustus, vires suas magnâ parte amittat, saltem non ostendit. Sanguinem quoque sistit. Gr. *Λιθὸς Μαγνήτις* & *Ἡράκλειος*, dicitur & Sideritis. B. *Magnet-steen* / *Zeil-steen* / quia nautæ acu versatili, super eo ducto, utuntur. G. Magnet-stein. Gall. *Aimant*. A. Load-stone.

MAJORANA, est planta, quæ habet plures parvos caules pedem circiter altos, lignosos, ramosos, tenues, partim villosos, & rubicundos: folia sibi invicem apposita, obrotunda, minima, origanum vulgare referentia, sed multò minora, mollia, albescentia, odoris aromatici penetrantis & grati, saporis parùm acris & amari: flores in summitate caulium crescentes, congesti in spicas, aut capitula rotunda, densa, breviora origano, conflata ex quaterno foliorum squammatim sibi mutuo incumbentium ordine, galea erecta, bifida: flori succedunt semina obrotunda, odorata, minima, amara, coloris rufi: radix minima. *Σάουζυρον* vel *Ἡ μάραν* Gr. dictam volunt, quòd majori curâ, diligentiaque, quàm cæteræ colatur: malunt alii eandem Majoranam Marum, & Maro nomen inditum contendunt, fortè Majorana diminutivum à Maro erit; cum dicitur & Amaracus, volunt illam derivari ex à privatus & *μαραίνω*, quia hæc planta non facilè marcescit. B. *Majolein*. G. Majoran, maseran, wasoran, weyeran. Gall. *Marjolaine*. A. Majoram.

MALA, seu GENA, est illa pars faciei, quæ est infra oculos & supra maxillam inferiorem, sic dicta ob protuberantiam, quando os aëre vel alio liquido impletur. B. *De wange* / *de hoou*. G. Wangen, backen. Gall. *La joue*. A. A cheeke.

MALABATRUM, ab *Acoffa* delineatum, cinamomi ramus cum baccis & foliis mihi esse videtur, convenit enim

cum folio, quod servo, & fortè eadem res erit. Scriptores tamen non conveniunt. *Dioscorides* folia hæc in aquis crescere locis aquisque innatare scribit, ut lens palustris. *Garcias ab Orto* ut & alii scriptores esse folia arboris ajunt, inveniri que copiosè in India ac maximè in Cambaja, procul ab aquis. Utrum ergò *Malabathrum* hodiernum cum Veterum idem sit, id est de quo ambigitur, consultius est credere nomen hisce foliis inditum à regione *Malabra*. Fortè ob folium quod habet magnum, per excellentiam quoque *Folium* dictum. *Indicum* nomen illud conflatum videtur ex Indorum *Betre*, ut inde constat Indorum *Betre*, esse *Malabathrum* Arriani & Plinii, ex *Betre*, faciunt *Bathron*, & inde *Malabathron*. Indi *Tamalapatra* appellant, Arab. *Cadegi Indi*. G. Indianisch blat. Gall. *Feuille Indienne*. A. Indian Leaves.

MALA INSANA, Neapolitanis *Melanzana*, ab aliis *Amoris Poma*, dicta sunt, non quòd Lethalia sint, sed quòd difficulter concoquantur. *Amoris* autem *Poma* quòd propter elegantiam & pulchritudinem digna sint, quæ amentur. B. *Gulden appel*. G. Gold-apfel. Gall. *Pomme d'Amour*, *Pomme dorée*. A. Gold-apfel. Est & alia *Malæ* infana species. B. *Dol-apfel*. G. Doll-apfel. Gall. *Mayenne*, *pomme d'amour*. A. Madd-apple.

MALACHE, est medicamentum alvum molliens, & tumores duros, à *μαλδωσα* mollio.

MALACHITES, est lapis, jaspidis species, non transluens, malvæ virescentis colore, vocatur quoque *Molochites*, in febribus calidis olim laudatus.

MALACIA, est fames depravata, quæ ab usu humano aliena appetuntur: item corporis mollities, à *μαλδωσα* mollio. B. *Een verdozven honger / maagde honger*. G. Lust zu unnuetzen fachen, falich hunger. Gall. *Faim corrompue*, *depravée*. A. Depraved appetite.

MALACTICA, sive EMOLLIENTIA, sunt, quæ mediocri suâ calefaciendi & humectandi facultate, partes inter se firmius coherentes, dissolvendo, & nonnulla dissipando, molles reddunt. *Malagma* idem majoribus sonat quod *Cataplasma*, à *μαλδωσα* emollio. B. *Derzagtende middelen*. G. Lindernde artzney, erweichende mittel. Gall. *Remedes emolliens*. A. Softning remedie.

MALAGMA, idem quod *Malacticum*.

MALAXATIO, est, quando massæ quædam pilularum, in massam cum aliis rebus subiguntur, sive id manu fiat, sive pilâ, vel simili instrumento. B. *Kneiding*. G. *Knaeten*. Gall. *Pétrissement*. A. A *Kneading*.

MALICORIUM, quasi corium mali, est mali punici putamen.

MALIGNUS MORBUS, est qui sævit vehementius, aut perseverat diutius, quàm indolens ejus præ se ferre primâ fronte videtur, & medicinæ non auscultans, mortem sæpè inducit, ut febris pestilens, ulcus cacoëthes &c. B. *Knaatwillige ziekten*. G. *Boese*, gefährliche krankheit. Gall. *Maladie maligne*. A. A *malignant disease*.

MALINATHALLA, est Cyperi planta, crescit in terra, cujus nomen *Malinathalla*, ex *μάλι* & *θάλλω* vel *θάλλω* conflatum videtur, quod Latinis regermino significat; vel ex *μάλι* valde & *ἀνατέλλω* regermino. Sata enim unica radix innumeras alias producit.

MALLEUS, est ex ossiculis illis quatuor in aure contentis unum à figura, non verò ab usu ita dictum, quòd crassius sit alterâ sui extremitate, quæ caput dicitur, & tenuius alterâ, quæ manubrium appellatur; hoc ossiculum membranæ tympani à parte posteriori, tympani cavum spectante, versùs interiora applicatur, habet caput superficiem ex una parte hemisphæricam, ex altera parte inæqualem duabus protuberantibus eminentiis cum cavitate intermedia donatam pro articulatione cum incude, quòd locatur in foveola quadam, in parte anteriori, superiori, & media, tympani exsculpta, absque ulla tamen cum eadem connexionè, quo efficitur, ut penitus liberum & mobile sit hoc capitulum: manubrio suo longiori, tenuiori, incurvo, secundùm membranæ tympani interiora protenditur, ultra ejus medium vel centrum recta descendit, ei interim firmiter accrescit, præsertim extremâ manubrii parte, ubi illud paulò planius est, sic dictam membranam introrsùm trahit, atque efficit, ut tensa admodùm, interim intùs versùs tympanum conice gibbâ, extus verò versùs meatum auditorium concava sit: habet præterea Manubrium duas apophyses, quarum una possidet processum breviorè, crassiorè, acuminatùm, tympani membranæ parti superiori anteriori quodammodò infixum, eamque versùs meatum auditorium aliquantum ele-

vantem : alter verò processus longissimus, gracilissimus, tenerimus, incurvus, flexilis, elasticus, fragilis, à plurimis neglectus & prætervisus, à Cæcilio Folio primum inventus, & postea à *Tb. Bartholino*, & *J. J. Ran* animadvertus, locatur in fulco quodam ad finem meatûs auditorii ossi in hunc finem excavato. B. *Het Hamertjen*. G. *Der Hammer*. Gall. *Le Marteau*. A. *Hammer*, Beetle.

MALLEUS PEDIS, vide *Malleolus*.

MALLEOLUS, sive MALLEUS, Gr. *Σφουά*, *Σφοδός*, *Πίζα* Polluci, est duplex, *Externus* qui est inferior in pede ossis fibulæ processus. Vel *Internus* estque processus inferior ossis tibiæ. B. *Die knorren*. G. *Die knorren*, *gelencke im fusze*. Gall. *Malleole*, *la Cheville*. A. *The Anckle*.

MALLEOLUS, in vegetabilibus est novellus palmæ innatus prioris anni flagello, cognominatus à similitudine rei, quod ex ea parte quâ deciditur ex vetere sarmento, prominens utrinque malleoli speciem præbet, vel, quod capillatus utrinque & furcatus solebat feri.

MALTHACODE, est medicamentum cera emollitum, à *μαλάσσα* emollio, *μάλθη* est cera emollita.

MALUM MORTUUM, est scabiei genus, dictum quòd corpus nigrum & quasi mortificatum appareat; quod est scabies cum livore & nigredine, ac pustulis crustosis, nigris & fædis, sine sanie & sensu ac dolore, in coxis & tibiis præsertim sæviens.

MALOGRANATUM, & MALUM PUNICUM, seu GRANATUM, est cartilago *Xiphoides*, sic ab Arabibus nominata, alias Fructum denotat.

MALVA, est planta, quæ plures habet caules longos, satis crassos rotundos, medullosos, villosos, ramosos, aliquando rubicundos, repentes: folia sunt rotunda; aliquantum incisa, villosa, mollia, coloris virido fusci, in margine dentata, caulibus adhaerentia: flos est monopetalus, campaniformis, patens & multifidus, ex cujus fundo emergit tubus pyramidatus, staminibus plerumque onustus: ex calice verò exsurgit pistillum, infimæ floris parti adinstar clavi infixum, quod deindè abit in fructum plenum orbiculatum quandoque acuminatum, calice ut plurimum involutum, è plurimis capsulis constantem axi ita circumhærentibus, ut singulæ ejus striæ capsulam suam quasi articulatione quâdam excipiant, *semine fetam*, non
ratò

rarò reniformi : radix simplex, longa, exigua, alba, faporis dulcis & viscosi : Gr. *Μαλαχίη*, ab emollienda alvo nomen traxit : *μαλάσσειν* enim mollire significat. Quin etiam sic Latinis, Varro *Malvam* quasi *Molvam*, quòd album molliat, dictam esse contendit. B. *kaagjes-bla-den / maluwe*. G. Pappeln, kaez-pappeln, hafen-pappeln. Gall. *Mauve*. A. Mallow.

MALVAVISCUM, vide *Althæa*.

MALUS, Arbor est, cujus truncus habet externè corticem cinereum, asperum, internè flavescentem & politum; lignum durum, album, aut albescens : folia sunt oblonga, obrotunda, quædam acuta, altera obtusa leviter in margine crenata, ubi tenera in parte inferiori aliquantulum lanuginosa : finis pedunculi fit ovarium, cujus margo superior explicatur in coronam, instar calicis monophylli explicatam in quinque magna segmenta expansa : flos est rosaceus, pentapetalus, ovario intra coronam innatus, habet petala nata ex interstitiis segmentorum, & stamina multa orta ex calicis interno ambitu : ovario aucto, petalis excussis, elapsis staminibus marcescunt quinque tubæ longæ ovarii, centro emissæ; contrahitur calix fitque fructus pomum umbilicatum, quinque loculare, carnosum : fortè à verbo *Malo*, desidero, expeyto, propter insignem usum alimentarium, cibariumque : vel à Gr. *Μᾶλον*. B. *Appel-boom*. Gall. *Pommier*.

MAMMÆ, MAMMILLA, UBER. Grammaticorum senatus curiosior *Ubera*, interiora; *Mammæ* ipsas eminentias dici voluit, *Μαζός*, *Μασός*, *Τιτθός*, *Τιτθίον*, *Μῆλον* *Suidæ*, ob mali in rotunditate similitudinem, "*ἄδωρ* *Hom.* *ἰπὸ ἄδωρ* *Suidæ*, uter propriè pro ubere animalium fumitur. Est corpus globosum, album & molle, utrinque musculo pectorali antè in pectore incumbens, intus ex glandulis conglomeratis constructum, quo mediante lac à sanguine arterioso segregatur, in ductus aliquos majores colligitur, & ex his & per tubulos minimos papillam transeuntes, foras in usum fœtus convehitur. B. *Boorst / mammen*. G. Die brust, duetlein. Gall. *La Mamelle*. A. A dug, teat, pappe.

MAMMIFORMES PROCESSUS, sunt duæ ossium temporalium apophyses. B. *Mamwyze uitstrekfels*. G. Brustgleicher aufz wachs. Gall. *Apophyse Mastoide*, *Apophyse*

phylse Mammiforme. A. Teatlike Proceſſ. Vide *Mastoides*.

MAMMILLA, idem quod *Mamma*.

MANDIBULA, MAXILLA, Gr. Γαμφύλην, Σιαγών, Τίρος, Γέρας, Γνάθος. Estque superior vel inferior, *Superior*, è tredecim componitur ossibus, utrimque sex, cum uno impari. 1. Ad angulum oculi externum, & cum processu ossis temporum anteriore conjunctum, apophyli suâ os jugale producit. 2. Oculi canthum internum constituit, meatu præditum amplo, per quem ad nares redundans oculorum humiditas descendit. 3. Intra oculi orbitam, reliquis duobus interpositum. 4. Maximum omnium, genarum, & palati possillimam, absolvit partem, dentiumque cavernis elaboratum. 5. Juxta cum pari suo nasum constituit. 6. Extrema palati cum ossè socio terminat, atque hæc omnia harmoniis potius, quàm futuris combinantur. 7. Est impar, quod vomer dicitur, narium sepimentum. *Inferior* verò vigente ætate in os unicum coalescit, duritie, crassitudine, adeoque robore insignis, habet processus duos, acutum unum qui *Corone*: tum retusum alterum, qui in capituli formam collectus *Condylus* appellatur. Foramina interna possidet duo, totidemque externa nervis egressum concedentia; inferioris dentes cavernulis excipit, & ossi petroso coarticulatur. B. *Himmbacken*. G. *Der kinbacken*. Gall. *Maschoire*. A. A The jawbone.

MANDIBULARES MUSCULI, idem quod *Masse-
tores*.

MANDRAGORA, planta est, quæ habet folia immediatè ex radice erumpentia, longa, in medio ampla, in fine angusta, polita, coloris viridis, subfusci, odoris ingrati: flores sunt monopetali multifidi, campaniformes: post florem sequitur fructus mollis, globosus, carnosus, continens semina compressa, ut plurimum reniformia: radix est longa, crassa, bitida, externa cinerea, ferruginea, internè pallida, odore ingrato, & viroso; caput feriente & narcotico: radix ferè hominem refert, infernè duo crura habet, & si supernè leviter vulneretur ab utroque latere, tum excrescunt quasi brachia, & tum supernè facilè in caput formari potest, undè dicunt autores esse hominem subterraneum, ob quam causam vocarunt quidam *Anthropomorphon*, Α' ανθρωπος homo, & μορφή figura, quali figura hominis; vel ut aliis placet. *Quasi ανθρωπος*
μορφή

ἄσπετος τὸ γένος, speluncarum, stabulorumque honos, quòd ad mandras pecorum, aliasque speluncas proveniat: *Má-
da* enim est spelunca, pecorum stabulum. Alii derivant à Belgico sermone, quasi à *Man & Dragen*, ac si diceret virigeram, hominigeram: idque ob radicis formam, quam arte viri instar fingere norunt. Alii iterum nomen inditum putant, quòd fecundas reddat foeminas steriles. Gr. *Κα-
καία* Pythagoræ Ἀθεοπομπόρ, Latinis *Canina* aut *Ter-
restris Malus*. Qui *Circeam* vocarunt, nomen illi à Circe fecerunt, quoniam creditur radix ejus ad amatoria con-
ducere. Pythagoras haud dubiè ab humana forma, quam radix ejus referre videtur, Anthropomorphon appellavit. Hinc sumptà occasione, Agyrtæ & impostores illi circum-
foranei radices humanâ effigie insignitas circumferunt, quas Mandragoras esse testantur, cum tamen constet eas esse fictitias, & manu factas ex cannarum radici-
bus humanâ specie sculptis, postea plantatis. Nascuntur autem subindè radiculae parvæ, quæ repræsentant capil-
los, barbam, pectinis pilos, & ex terra eum acquirunt colorem, ut radices esse appareant. *Terrestrem Malum* Romani dixerunt Mas vocatur *Mágius*, & candida est. Foemina nigra, Gr. *Σειδανία*, à similitudine foliorum ap-
pellata. Nonnulli *Dudaim* appellant. B. *Mandzagers-
kruid*. G. *Alraun*. Gall. *Mandragore*. A. Mandrake, Man-
drage.

MANDUCATORIUM MUSCULI, idem quod *Massetes*.

MANIA, est imaginationis & judicii depravatio, cum excandescencia sine febris & timore: itaque nihil aliud est quàm majoris ac inordinati spirituum animalium impetus, qui ab anima refrænari non possunt, quod non absurdè li-
quet ex fortitudine, quam furiosi habent, quæ equidem, deficientibus spiritibus, fieri nequit, à *μαλόμεν* furo, in-
fano; dicitur & *Rabies*, *Furor*. Gr. *Μανία*, *Μανία* λέγεται *σις*, *Δυσσημία* B. *Dolligheit* / *razenthaid*. G. *Tobsucht*, wuetende unfinnigkeiten. Gall. *Fureur*. A. Madnesse.

MANICA HIPPOCRATIS, est sacculus laneus, figura pyramidalis, quo vina aromatica & medicamentosa, aliique liquores percolantur, ex *ὄπῃ* sub, & *κεράγγου* mis-
ceo. B. *En hipocras zak* / *hipocrates moulu*. G. Spitzigerbeutel. Gall. *Chausse d'Hippocrate*. A. Hippocrates his sleeve astrainer with a narrow end. MA.

MANIODES, est delirium Maniæ simile, à *μανία* furor, & *ἰδίον* forma.

MANIPULUS, est mensura sicca Medicis in præscribendis formulis familiaris; est enim determinata quantitas, quantum sc. unicâ manu comprehendi potest; hoc pondere plerumque herbæ meuiuntur. *Manipulus Celsi*, quod *Scribonio Largo* fasciculus, *Simpleri* indicio in nomencl. Rei Nummar. fol. 89. Quo sensu *Esthio* cap. 1. §. 1. de remed. formal. definitur fasciculus, qui manu comprehendi potest *Rondeletio* cap. 2. Meth. cur. p. 17. cæterisque omnibus à Manipulo differt fasciculus, nisi fortè cum *Agriicola* lib. 2. de extern. pond. *ἰσομετρικὸν χειροπλάγιον*: intelligendum. *Heurnius* lib. 1. Meth. Prax. utriusque discrimen explicatius tradidit, cui fasciculus, quantum plicatis brachiis capi potest. *Ovidius* de Medic. faciei, manipulum scizè circumscripsit: quantum manus una prehendam. Notatur vulgò signo M. vel Man. B. *Ein hand-vol.* G. Eine hand voll. Gall. *Une poignée.* A. An hand full.

MANNA, dicitur esse ros pinguis arboribus adhærens; sed *Th. Bartholinus* Calabriam peragrans, narrat se legisse ex fraxino Mannam. Dicit incolas alternis ictibus truncum arboris fraxini vel ornî vulnerare, undè liquor destillat, qui à solis calore exsiccat. Porro narratur tota examina insectorum (cicadarum, ut *Bartholinus*, vel apicularum, culicum instar, ut *Christ. à Vega*) ex arboribus istis succum dulcem exugere, quem uti apes deponunt, undè manna foliis, lapidibus, aliisque herbis sæpè communicatur, iisque adhærescit. Tempore laboris nullas habent alas, Teste *Herm. N. Grimm.* sed postea cum pluvia decidit, & manna eluitur, mutantur quasi in viscum quendam, qui instar clematis circa arborum ramos circumvolvitur; eo tempore, si tangas, resiliunt, virides crassasque alas obtinuerunt, quibus totum corpus contegitur. Error fortè inde venit, quia in sacris dicitur Manna roris in modum decidisse, sed si quis diversitatem spectet, facile iudicabit non esse eandem Mannam. Manna hodierna est succus luxurians & concretus ex foliis quarundam arborum, ut fraxini productus; observat *Don. Anton.* ab *Altomari*, quod meridie tantum, ac calidissimis diei horis manna exsudat ex foliis; majori enim caloris gradu opus est; ut succus ad folia perveniat, & extra va-

sa sua deferatur; cælo enim sicco & mense Julio in regno Neapolitano & Sicilia spontè fluit liquoris limpidi instar & sensim concrefcit; postridie cultri ope eam colligunt, ne à pluviis & cælo udo liquefcant, & in vasis vitreis condunt, ac deindè foli exponunt in chartis nitidis donec manibus non adhæreat, aliter enim liquefceret & candorem amitteret. Manna spontanea à die 21 Julii ad finem usque Julii effluit, nisi adveniant pluviæ. Julio deficiente Rustici corticem fraxinorum incidunt ad materiam usque, tunc à meridie ad sextam fluit idem liquor, & in grumos crassiores cogitur, caloris paulò intensioris ope: Manna alia Granata dicitur, quod minoribus constet granis, alia Mastichina, quæ Mastiches propè granis est æqualis. Venit ex Calabria, imò ex India Orientali, Syria, Persia, Goa, ex Ormuz, Ceilon &c. Cùm carduis adhæret vel cùm liquida sit *Tereniabin* frictè appellatur: sed si fuerit durior, *Mastichina* dicitur vel *Granata*, quia in granis est. Item *Mel Aëreum*, seu *Aëromeli*; *Men Stracost*, *Terniabin*, *Thereniabin*, *Trungibin*, *Terengibil*, *Drosomeli* &c. Leviter alvum morantem incitat, sapor est dulcis instar mellis; color debet esse albus, non fuscus aut rufus. Mannam quidem Veterum fuisse saccharum suspicantur. Gr. Ἀερομέλι & Ἀερόμηλι. B. Manna / Höningsdauw. G. Wiltgaw, Himmelbrot, Manne, Himmel-honing. Gall. *Manne*. A. Heavenly Food, Manna.

MANNA CHYMICORUM, ut Mercurii, est destillatum quoddam ex præcipitato albo, nive albissimum; vocatur & *Aquila Cælestis*.

MANNA THURIS, vide *Thus*.

MANSORII MUSCULI, idem quod *Masteteres*.

MANUS, in genere sumitur pro ea parte à summo humero ad digitorum extremitates. Sed frictè dividitur in *Brachiale* vel *Carpum*, in *postbrachiale* & *digitos*. Interna post brachialis pars *vola* seu *palma*, verum exterior dicitur *dorsum*. Gr. χείρ. B. Die hand. G. Eine hand. Gall. *La Main*. A. The hand.

MANUS CHRISTI, est saccharum perlatum, sic dicitur quod cardiacis ingreditur, quo utuntur morte proximi, fortè sic dicitur, quia Christi manus tunc necessaria est, sive in vita futura sive in morte. B. *Paerel-suiher*. G. *Perlen-zucker*. Gall. *Sucre de Perles*. A. *Pearle Sugar*.

MA.

MARASMODES, est febris, quæ lento gradu tabem accerfit, ex *μαρασμός*; tabes, & *σιδή* forma. **B. Een uitdrogende kooftg.** **G. Duerre**, wen man am leibe abnimmt, verfället, welck wird. **Gall. Fievre lente, ethique, ou de l'angeur.**

MARASMUS, est summus Tabis seu Atrophie gradus; oculi ægrorum hoc malo laborantium sunt conca-
vi, collapsa tempora, nares acutæ, prominentia mala, costæ protuberantes, scapulæ instar alarum & claviculæ instar arcûs eminent: exerit se spina dorsi, collabitur venter, clunes pendent, aut consumuntur, manûs aridæ sunt incurvatis unguibus, cadunt pili, atque tota cutis evadit flaccida, arida, fusca, & in rugas contrahitur, venis interdum conspicuis & eminentibus, corpusque univèrsum aliquando pellucidum & transparens conspicitur. Urget plerumque inexplebilis sitis, fames perit, respiratio exilit summè difficilis, tandem alvi fluor, & tandem mors inse-
quitur, hoc morbo senes non rarò obnoxii sunt, à *μαρασσω* marcesco. **B. uitterende zichte.** **G. Verfallen**, mager werden, schwinden. **Gall. Consumption, Phthisie, Langeur.** **A. Consuming fever.**

MARATHRUM, est Feniculum; Antiqui vocarunt ἀπὸ τοῦ μαρῆσαι, τὸ εἶναι λάμπειν, καὶ ἀδρῆσαι, quod est videre, lucere, quia visus aciem excitat. Recentiores vocarunt, quòd foliis teneris, mollibusque sit, vel quòd molliendi vim habeat. Nonnulli tamen deducunt ἀπὸ τοῦ μαρῆσαι à *Marcescendo*, cum ejus usus multus cum inaruerit & marcidum fuerit, ad condienda plurima. Vide *Feniculum*.

MARCASITA, sive **BISMUTHUM**, est substantia, colore plumbi & stanni intermedia, utroque durior, stibio similis, fragilis & scissilis, fractum splendens & strias latas habens, antè ignitionem liquefcens, tinniens, manus inficiens, reperitur in propriis, vel in argenti fodinis; & albo nitore argentum æmulatur, sulphuris præsentis notas gerit, acidique actione bituminosâ dimittit, metalla volatilia, atque friabilia admistu suo reddit. Est autem sui generis metallum, & veteribus ignotum, quia in Misnia solum reperitur: est autem alia ejus species, *flövedinis* alie-
cujus particeps, quæ *marcasitra* aurea dicitur. **Gold-kiesz.** prima autem vocatur. **B. Marcasite / bismuth.** **G. Wifz-muth,**

muth, marcasit. Gall. *Marcasite*, *Bismuth*. A. Bismuth, Marcasite.

MARCHASITA, materia metallica impura varii generis, *Græcis*, *Latinisque* pyrites, *Arabibus* Markhasitâ, ut ex *A. vicennæ can. Med. l. 2. tract. 2.* constat. Cùmque vox hæc Latina jam civitate donata sit, necesse est penultimam Latino more, ob positionem in Arabico extantem produci. Hæc Borrichius

MARCOR, idem quod *Marasimus*.

MARGA, est pinguis quædam materia, & quasi medullosa, in nonnullis saxis contenta, variorum colorum, idèdque *Medulla Saxorum* vocatur; viribus cum terrestribus reliquis convenit. B. *Merg in de steenen*. G. *Steinmarck*. Gall. *La Moëlle de Pierre*, *Agaric mineral*, *Lait de Lune*. A. Marle, vel Marrow of Stones.

MARGARITÆ, *Perle* dictæ & *Uniones* si magnæ sint. Sunt lapides rotundi, in conchis nonnullis ex perittomate eodem quo testæ generantur, producti: imò & in ipsis animalculis, quæ conchis inhabitant, uti in Ostreis Anglicis, & Musculis nostratibus, sæpè inveni. Duplices censentur, *Orientalis* nempe & *Occidentales*. Illæ splendidiore sunt, adeòque cæteris præferuntur & præsertim Persicæ. Hæ lactescunt, minusque sunt splendidæ. Inveniuntur etiam in multis Europæ locis, uti in Scotia, Silesia, Bohemia, Frisia, locisque maritimis aliis, sed vilioris sunt notæ. Majores itidem & quæ perforatæ sunt, censentur minoribus & non perforatis maturiores & præstantiores. In medicina dicuntur cor roborare: sed præcipuè margaritarum vires consistunt in temperando acido. Gr. *Μαργαρίτη*. B. *Darrl*. G. *Perlen*. Gall. *Perles*. A. *Pearle*. Arab. *Lulu*.

MARIS, est mensura decem choarum Atticarum, vel librarum octoginta trium cum unciis quatuor.

MARISCA, idem quod *Ficus*.

MARMARYGÆ, sunt oculorum fulgores & corruscationes, à *μαρμαρυγή* resplendo. B. *Het vuur dat uit de oogen springt*. G. *Feuer das aus den augen springt*. Gall. *Lors que les yeux étincellent*. A. The glisterings and corruscations of the eyes.

MARMELATA, & MARMELADA, est succus cydoneorum in gelatinam crassiusculam cum saccharo con-

densatus : eaque tum simplex est, tum aromatizata, idque pro usu medico aut domestico. Venit à voce Lusitanica & Hispanica : *Marmelos* enim & *Marmellos*, illis malum cydonium est. B. *Marmelade* / *quee-bleys*. G. Quitten-äpfel-fleisch, quitten lattwerg, marmelat. Gall. *Marmelade*, *Cotignac*. A. Marmelade.

MARMOR, lapis est, insigniter durus ac ad splendorem accipiendum, si poliatur, ita aptus, ut statuæ vel columnæ egregiè nitentes inde sculpi possint. Genera multa sunt, cum nec certa illis figura, nec color certus sit. Alia sunt *Alba*, ut *Alabastrites*; Alia *Rubra*; Alia *Nigra*, ut *Lydius lapis*; Alia *Variis coloribus*, ut *Porphyrites*, *Ophites* &c. Gr. *μάμαρος* à splendore. B. *Marmerstein*. G. Marmelstein. Gall. *Du Marbre*. A. Marblestone.

MARMORARIA, sed corruptè *Mamolaria*, est Acanthus seu *Branca ursina*, sic olim Romanis dicta, quod ejus folia columnarum maximè corinthiarum capitulis insculpebantur, quarum identidem tam scapi quam vertices marmore splendebant.

MARMORATA AURIUM est liquor tenax, pinguis, flavus, amari saporis, collectus in meatu auditorio, secretus ex glandulis meatum illum ambientibus, & hunc liquorem per tenues ductus evehentibus; inservit liquor inunctionibus membranæ intimæ meatus auditorii, ut fervetur mollis, æqualis, polita, ab aëre defendatur, inviscetque omnia animalia & sordes cunctas, quæ alioquin ad Tympanum usque reperent, vel hanc membranam læderent. Gr. *κωφιλίς* & inde *κωφιλίωσα* nuncupantur. Item *ἄτωρ ῥυπὸν*, aurium sordes. Vide *Cerumina*. B. *Os smart*. Gall. *La Cire ou l'espece de glu, qui se trouve dans la partie antérieure & cartilagineuse de l'Oreille*.

MARRUBIUM, sive *Prasium* est planta, quæ habet caulem lanuginosum, quadratum, ramosum, excavatum: folia obrotunda, sibi invicem opposita, rugosa, crassa, nervosa, in margine incisa, lanuginosa, villosa, albescencia, odorantia, saporis acris & amari: flores sunt minimi, albi, in verticillis densis distincti, circa caules nudi, habio superiori elato, & velut in cornua fissò, inferiori tripartito, mediâ portione plerumque bifida: semina oblonga: radix fibrosa, nigra, odoris aromatici, penetrantis, & grati: crescit hæc planta in locis incultis: vocatur
ita,

ita, quòd marcescentibus & tabescentibus profit; vel quòd ejus folia marcida & squallentia videantur, quasi à rubigine exesa forent. B. *Mudoyn / matroy*. G. *Weiffer andorn*. Gall. *Marrube blanc*. A. *Hore hound*.

MARRUBIUM NIGRUM, vide *Ballote*.

MARS, Belli Deus, sed à Chymicis sumitur pro ferro aut Chalybe. Undè *Martialia* dicuntur Medicamenta, quæ ex Marte parantur. B. *Hæzer / staal*. G. *Eisen, stahl*. Gall. *Fer, Acier*. A. *Iron, steel*.

MARSUPIALIS MUSCULUS, sive BURSALIS & OBTURATOR INTERNUS, habet foramen, uti & externus, inter pubis & ischium os, dictorum ossium circuitui extremo lateri affixus, transversim atque externis, majori infigitur femoris processui. Interim carnosum veluti marsupium constituit, nonus est ordine secundum *nostram Anatomiam*, quo femur movetur. B. *De innerlysche stopspier / heurspiet*. G. *Der taschen gleiche mawsz*. Gall. *L'Obtivateur interne*. A. *The Bursal muscle*.

MARTAGON, est Lilium purpureo croceum: est & vox Chymica, obscura significationis. *Martagon*, est origine Gallicâ, & fortè ex Turcia translata.

MARTIALIS, vide *Mars*.

MARTIATUM UNGUENTUM, est duplex *Majus* vel *Minus*. Sed minus majori præstat, ex variis herbis aromaticis, oleis, cera, adipibus, gummis &c. componitur adversus nervorum & tendinum mala, nomen à Martiato Medico invenit. B. *Zenubzalf*. G. *Sennsalb*.

MARTIUS PANIS, vel PASTA REGIA, fit ex Amygdalis excorticatis, instar pulmenti crassioris cum aqua rosarum contusis, & Saccharo ana, vel amygdalarum partibus duabus, Sacchari parte una, tum supra ignem in aheno diligenter agitata, usque dum superflua humiditas evaporaverit, despecte simul in massam manui non adhaerentem, ex qua deinde lautia præparantur.

MARUM, planta est exotica, Majoranæ figuræ & viribus similis; adeò ut pro una eademque Herba à nonnullis habeatur. Vidi speciem Mari Thymi foliis, altitudine ejusdem crescentem, & odore gravem. Ex Syria ad nos defertur. Dici volunt à Rege quodam Thraciæ, cui nomen *Maro* fuit: sed verisimilius ab Amaraco, per apocopen, nomen impostum, videtur esse origani species.

MAS, quid sit, omnibus notum; sed in republica Medica instrumentum oblongum est, & acuminatum, quod modiolus sive trepano inditur, ut trepanum in initio firmiter stare, vide *Modiolus*. B. *Het mannetjes pan-boo?*. G. Der borer, trepan. Gall. *La Piramide du Trepan*. A. A borer or trepan.

MASLACH, compositio Turcis est ex opio preparata, cujus dosis est drachma, imò ad tres quandoque innoxie devorant, præsertim si Veneris aut Martis prælium sint inituri. Vocatur & *Anfion* vel *Amphion*.

MASSA, nominatur sæpè omnis sanguis, in toto corpore simul sumptus. Sic & *Massa* dicitur omnis compositio ex pulveribus aliisque rebus siccis cum fluidis in unam substantiam redactis, uti sunt massæ pilularum, massæ emplastrorum &c. Sic & pro *massa* habetur carnis quædam excrementa. B. *Gen deeg / masse*. G. Ein teig. Gall. *Paste, masse*. A. Past, Masse.

MASSETERES, MANSORII, seu MANDUCATORII & MANDIBULARES, sunt musculi maxillæ inferioris, à maxillæ superioris osse primo & osse jugali producti, maxillæ inferioris margini inferiori, exteriori per spatium quatuor ferè digitorum inferuntur; maxillam inferiorem fortiter adducunt ad superiorem, atque eam dextrorsum, lævorsum & antrorsum ob fibrarum diversitatem, commovere possunt, à *μασάωμαι* manduco. B. *Kauw-spiere*. G. *Kauw-mauz*, die mauesse der kinbacken. Gall. *Les Masseters*. A. The Muscles of the lowerjaw.

MASTICATIO, & MANDUCATIO, est actio, quæ maxillam inferiorem versùs superiorem adducendo, varie declinando, interceptos cibos dentibus comminuit, & salivæ in ore admiscet. B. *Kauwinge*. G. Das kauen. Gall. *l'Action de mâcher*. A. Knawing.

MASTICATORIUM, est Medicamentum quod ore detentum, sæpius masticatum, salivam prolicit ex *Pyrethro*, *sale*, *masliche* &c. præparatum. B. *Kauw-middel*. G. Eine artzney die man kauet. Gall. *Masticatoire*. A. Masticatory.

MASTICHINA, aqua vitæ, & oleum *maschinum* *Officinarum*, penult. corrip. ut cætera omnia adjectiva ininus à rebus inanimatis derivata: Vide *Amaracus*, seq. De

De oleo illo ita *Dioscorides l. i. c. 51.* Τὸ δὲ μασίχινον ἐκ τῆς
μασίχης διέλεσται ἀπομάχεται.

MASTIX, seu **MASTICHE**, est gummi, Refina aut lachryma ex lentisco arbore exsudans, venit ex Chio, Syria, Candia, Provencia, Hispania, &c. ex albo citrina est, pellucida, granulata, bene odorata, friabilis &c. à *μασίχῃ* flagello, nam è caudice lentisci cæso exsudat. Vel fortè à masticando, quia masticatu plurimum salivæ elutriatur. **B. Mastik.** **G. Mastix.** **Gall. Du Mastic.** **A. Mastick.**

MASTOIDEI, & **MASTOIDES**, sunt processus mammiformes, qui à latiore basi in obtusum verticem protenduntur, & vaccinum uber figuræ similitudine exprimunt, ossibus temporum accreti, siti ad latus & infra meatum auditorium: Item sic vocantur *Musculi capitis flexorii*, qui à sterno & clavicula orti, in mammiformem processum terminantur, ex *μαστis* mamma, & *ἰδῆ* forma. Vide *Mammiformes processus.*

MASTOIDES, idem quod *Mastoides.*

MASTOS, idem quod *Mamma.*

MATER, idem quod *Matrix* seu *Uterus.*

MATER, idem quod *Uterus.* Præter hoc significat sceminam, quæ peperit.

MATER DURA, est membrana, quæ cranio intus in quibusdam locis firmiter adhæret, cerebrumque & cerebellum mediâtè obducit; quatuor habet sinus, qui vicem venarum sustinent, & inter cerebrum & cerebellum simul conveniunt, quæ conjunctio ab *Herophilo*, *Torcular* vocatur. **B. Het dikke hersen-vlies.** **G. Das dicke hirn-häutlein,** vel *hirn-fell.* **Gall. La Dure Mere.** **A. The Thick membrane of the brain.**

MATER PERLARUM, **MACRA PERLARUM** seu **MARGARITARUM**, sunt conchæ & testæ, quæ intus splendore margaritarum nitent, ubi præferim sunt ex genere nautilium, undè & nomen diductum. **B. Pat-rel-moer.** **G. Perlen-mutter.** **Gall. Nacre de Perles.** **A. Mother of pearls.**

MATERSYLVA, est *Caprifolium*, fortè ita vocatur, quod in fylvis, quasi mater, priores partes habet. Vide *Caprifolium.*

MATER TENUIS, est membrana quæ cerebrum & cerebellum immediâtè investit sub dura matre, omnesque

gyros & anfractus illius intrat, vasculis sanguineis quam uberrimè perfusa; nervis ex cranio egredientibus tunicam concedens. B. *Het dunne hersen-bies*. G. Das dinne hirn-häutlein, vel dinne hirn-fell. Gall. *La Pie Mere*. A. The Thin and inner membrane of the brain.

MATRACIUM, nihil aliud est, quàm sacculus cui inest tartarum calcinatum, vel simile quid, etiã crucis in modum interpungitur, ut salia contenta indè in cella humida in liquoris formam, resolvantur: porrò dicitur & vitrum tenue & purum, urinis inspiciendis accommodatum, quod etiã *Matula* dicitur, habetque formam sere rotundam, cum collo satis spatioso. B. *Matras / pis-glas / urinaal*. G. Ein harn glasz. Gall. *Urinal, matras*. A. Idem.

MATRICALIA, sunt, quæ matricis morbis destinantur medicamenta.

MATRICARIA, planta officinalis, chamomillæ species, habens plures caules, satis crassos, rigidos, firmos, cannulatos, medullâ albâ, fungosâ, repletos, in plures ramos divisos, folia sunt satis lata, in segmenta divisa, ad unam costam conjugatim posita: flores habent calicem squamosum, subrotundum, suntque in umbellam congesti; sed plerumque laxiores: semina oblonga, saporis ingrati, amari, & odoris fortis. Gr. *ματρίδιον*: ita dicitur, quod matrici profit. B. *Moeder-kruid*. Gall. *Matricaire*. A. Feverfew.

MATRIX, seu **UTERUS**. Inter Vegetabilia tamen denotat Medullam sive cor alicujus plantæ.

MATRONALIS FLOS, seu **VIOLA**, *Viola Damascena*, dicitur quod odoris gratiâ à Matronis atque virginibus coli soleat, iisque in deliciis sit. B. *Damast-bloemen / Damasten / Mast-bloemen*. G. *Damast-blum*. Gall. *Damas-violette, Violette de Dames*. A. *Dame violets*.

MAZA, est species panis apud Veteres, quæ tempore *Hippocratis* & *Galenii* coquebatur: constabat maxima ex parte ex farina hordei tosta, oleo & melle; sed posterioribus temporibus, compositio ex amygdalis & saccharo, facta fuit, & *Maze* seu *Maze panis* & *Gallis Macrons* & *Macarons* dicitur. Apollodorus apud Athen. à *μαζαριος* manducare, comedere, derivari scribit: ipsè verò Athenæus à *μαζαριος* pinso derivat, quem & Eustachius sequitur.

MATURANTIA, sunt medicamenta, quæ partes suppurandas suâ actione sic solvunt, ut omnes suppuratæ coëant in unum locum nullis distinctum cellulis, & ex quo apertura facta omne suppuratum unâ vice expelli possit. B. *Uppmakende middelen*. G. *Zeitigende mittel*.

MATURATIO, Gr. *πείρωσις*, chirurgica vox est, & dicitur de tumoribus in pus vergentibus, item de Variolis. Chymicis quædam exaltatio est rerum crudarum in maturiorem & gratiorem statum; estque *Digestio*, *Circulatio*, *Fermentatio* & *Profectio*. B. *Uppwerdinge*. G. *Die Reiffung*. Gall. *Maturité*. A. *Ripeness*.

MAXILLA, vide *Mandibula*.

MEATUS, Gr. *πῶσις*, est vas, ut vena, arteria, vas lymphatica, ductus chyliiferi &c. per quod aliquid transit; alii sunt recti, alii ramosi, alii tortuosi &c. B. *Erudoorgang/weg*. G. *Ein gang*. Gall. *Passage*. A. *Idem*.

MEATUS AUDITORIUS, Canalis est, *Conchæ continuatus*, ab ejus cartilagine *continuata*, angustata, originem ducens, sic *externo* sui extremo ab *Auricula principium sumens*, porro temporalis ossis parti petrosæ *infulcitus*, sic dictum os perforans, obliquè ad anteriora versus faciem excurrens, longus, angustus, non rotundus, sed quodammodo depressus, in initio paululum ascendens, mox incurvatus iterum *circulari sectione*, descendens deorsum iterum ascendens, demum ultimo, maxime parte suâ inferiori, ad extremam tympani membranam, quâ terminatur, descendens, à qua obliqua sectione clauditur sic, ut faciat cum hac obtusum angulum parte superiori, & posteriori; acutum verò anteriori & inferiori; sic serpentino incessu progreditur, in toto tamen suo decursu plus descendit, quàm ascendit, hinc deorsum paululum declinat, & figuram habet tubulosam, *Cylindro-ellipticam*, tortuosam; sed ut hujus cavitatis configuratione clare percipiatur, ad quam dilucidè explicandam verba minus sufficiunt, nullus aptior modus est, quàm si cerâ, vel alio liquato corpore eadem repleatur; ita enim ablatis postea partibus illam circumferentibus remanet in concreta materia cavitatis distincta figura; canalis istius longitudo, in ipsius quidem medio desumpta, novem lineas, altitudo quatuor, latitudo verò tres æquat; quæ tamen latitudo in ipsius principio major est, constat hic

meatus partim cartilagine conchæ elasticâ, continuatâ, partim ossè petroso, protuberantiis quibusdam cartilaginem excipientibus, ut & ligamento validissimo ab extremitate conchæ proveniente, iisque variis, hic ductus vere soniferus est, dum sonum versus interiora deferat; dum radios sonoros, ab auricula receptos, natos, impulsos, recipiat, retineat, redire & iterum ad exteriora egredi, impediât; reflectat, & quidem creberrimè, & efficiat, ut omnes in medium sui finis currant, hoc est in membrana tympani centrum, uniti, illibati, illæsi incurrant, dum interim hujus canalıs obliquitas & tortuositas ejus longitudinem, superficiemque augeant; loca reflectionum, ipsasque reflexiones multiplicent, & simul impediãt corpusculorum heterogeneorum facilem ingressum, & transitum ad interiora. **B. Et gehoog-gat.** G. Der gang des ohrs. Gall. *Le Conduit auditif.* A. The auditory passage.

MEATUS URINARIUS, vide *Urethra*.

MECHOACANNA, est Radix purgans alba, Brionia instar, ex India Occidentali in taleolis ad nos mittitur, præsertim ex Hispania Nova. Duplex habetur ratione loci: Prima ex Mechoaca insula (undè nomen) affertur, altera verò ex continente circa Nicaragua nata, quæ priorè longè præstantior est. Inter Convolvuli species numeratur. Folia habet magna obscure virentia & lata, & in acutum desinentia. Vocatur & Mechocana Peruviana, Rhabarbarum album. **B. Witte mechoacanna / rhabarber van mechoaca.** G. Weiße rhabarber. Gall. *Mechoacan.* A. White Mechoacan.

MECON, Latin. *Papaver*, Gr. *μήκων* à *μή* κοῖνόν hoc est ministrando, quòd suis fungi muniis vescentes non patiatur, nam sensibus papavereo sopore vincis, membra nequicquam agere possunt.

MECONIUM, est opium sive condensatus papaveris succus. Item excrementa foetus, post partum intestinis adhuc inhærentia, à papaveris succi nigredine sic dicta, à *μήκων* papaver. Gall. *La colle*, vel *la poix*, sive *la larme du pavot le Meconium.* A. Juice of poppies.

MECONOLOGIA, est opii descriptio, ex *μήκων* papaver, & *λίγα* dico.

MEDELA, idem quod *Curatio*.

MEDIANA VENA, est illa sita in cubiti flexura inter

Cephalicam & Basilicam media : eâ tumefactâ à perito Chirurgo tuto satis pertunditur, sed imperito non sine periculo læsuræ tendinis subjacentis, undè convulsiones, gangrænæ &c. procurantur. B. *De mediaan ader / middel ader.* G. Die median-ader. Gall. *La veine Mediane.* A. The median veine.

MEDIASTINUM, est sepimentum membranofum, Thoracem & pulmones bifariam dividens, estque ipsum duplex, dum pleura cingens Thoracem ab utraque parte in medio affurgit, hocque sepimentum constituit, hinc antè sternum attingit, posterius dorsi vertebra. B. *Het middelschot.* G. Das brust fell, mittel fell. Gall. *Le mediastin.* A. The Mediastin.

MEDICA, est Trifolii species, sic dicta quòd in Media plurimum crescat, undè nobis primum advecta : quæ & unicâ semente durat annos decem : cum Milium annum postulet curam. B. *Wlaber-rupsen.* G. Schnecken- klee, heil-futter, vieklee. Gall. *Laserne, herbe au limaf- son, St. Foin.* A. Trefoil bardned, hedge-hog-tre foil.

MEDICAMENTUM, est auxilium conveniens, quo cum alteratione morbi impugnantur, eo fine, ut sanitas in integrum restitatur manente vitâ : vel quicquid corporis affectum depellit. Estque vel *Actuale* quòd primo contactu corpus nostrum ea, quâ præditum est, qualitate, afficit : ut ferrum candens, aqua frigida. Vel *Potentiale*, cujus vis non primo contactu, sed tum demùm sese exerit, cum illa ex aliqua in corpore mora, in medicamento excitatur, ut Piper, Raphanus, salia acria &c. deindè medicamentum dicitur vel primis vel secundis, vel tertiis facultatibus esse præditum. Eæque omnes à temperamento & varia particularum in corpore nostro actione innotescunt. *Medicamentum* est triplex *Chirurgia, Pharmacia & Viâs Ratio.* Vocatur etiam medicamen- tum. *ἰαμα, φάρμακον, Κοτήριον, Ἀλέξιον,* Remedium, juvans, & indicatum. B. *Gen genees-middel.* G. Mittel, genefz mittel, artzney. Gall. *Medecine, Medicament, Remede.* A. A Medicine, Remedy.

MEDICINA, est ars medendi, sive quâ per convenientia remedia, quantum possibile est, introducatur sanitas amissa, conservatur præsens in corpore humano, à Galeno definitur à fine, quòd sit *Ars præsentis sanitatis*

conservatrix, & labefactata instauratrix, & libro introductorio, scientia sanitatis protectrix, & morborum expultrix, ab Herophilo autem ex subjectis, scientia salubrium, insalubrium & neutrorum. Medendi Methodus, à Clarissimo Sylvio de le Boe, sic definitur, *Ars inveniendi & ritè usurpandi Remedia reparanda ac restituenda valetudini amisse maximè convenientia.* Medicina à Sennerto aliisque rectè in quinque partes dividitur; in *Physiologiam* nempe, in qua agitur de constitutione humana quatenus sana; ad hanc etiam pertinet *Anatomia*. 2. *Pathologiam*, in qua agitur de morbosa corporis nostri constitutione. 3. *Semeioticam*, de signis sanitatis & morborum. 4. *Hygienam*, illa de regimine sanitatis conservandæ leges pronunciat. 5. Et *Therapeuticam*, quæ docet *Dietam*, *Chirurgiam*, & *Pharmaciam*. Prima & generalis Medicinæ divisio bimembris tantum est, & unâ medicinâ partem *Theoricam* constituit, altera verò *Practicam*. Medicinæ subjectum est corpus humanum quatenus sanabile: ejusque scopus seu *Finis* est *Sanitas*. *Hippocrates* vocat eam *Artem Longam* cum dicit, Gr. ἡ δὲ τέχνη μακρὴ, è contra *Paracelsus* eam ponit *Brevem*; quidam Arabes eam μικροτέχνην appellarunt, artem parvam, reverâ tamen ars magna & longa est, ita ut exclamare cogamur, *Quantum est quod nescimus*. Gr. ab ἰδοῦμαι, medeor. B. *Genes-konst.* C. Artzeney-kunst. Gall. *Medecine*. A. *Medecine*; the art of Physick.

MEDICINALIS, vide *Critici dies*.

MEDICUS, est vir artis Medicinæ summè gnarus, eamque apud Clinicos exercens: si autem rationem experientiaè observatisque aliorum adjungit, dogmaticus vocatur, si solam consulit experientiam & à similitudine concludit, dicitur Empiricus. Gr. ἰατρὴς, ab ἰδοῦμαι medeor. Vulgò vocatur *Doctor* ob promotionem suam, quâ potestatem alios docendi accepit. B. *Gen genes-heer / een geleerde in de genes-konst.* C. Ein artzt. Gall. *Un Medecin*. A. A Physician.

MEDIMNUS, est Mensura aridorum, Attica continet chænicas quadraginta & octo, sive centum & octo libras mensurales, seu modios sex, non medicos, sed georgicos, ejus nota fuit μ & in summitate s.

MEDITULLIUM, est spongiosum illud inter duas
cra-

cranij laminas, vide *Diploe*. B. *Τα σελσχειδισελ*. Gall. *Diploe*

MEDIUM, est *Viola Mariana*, quæ à Media regione nomen habere putatur.

MEDIUS VENTER, idem quod *Thorax*.

MEDULLA, inter mineralia partem molliusculam denotat, quæ in faxis nonnunquam reperitur. B. *Merg der steenen*. G. *Steinmarck*. Gall. *Moëlle*. A. The Marrow, vel softer part in stones. Inter vegetabilia, est media cussilibet caulis, feminis, fructus pars mollior ac præstantior, quam & cor & matricem appellant. Quoad animalia, medulla est pars mollior, & pinguior, quæ in ossium cavitatibus continetur, sive oleum blandissimum, suavissimum, & subtilissimum, quod in toto sanguine est. B. *Merg*. G. Das marck in beinen. Gall. *Moëlle*. A. The Martow.

MEDULLA CEREBRI, est substantia alba & mollis, ex infinitis nervorum filamentis, singulis ab invicem separatis composita, exterius corticali substantiâ obducitur, quæ magis cinerea est, intus corpus callosum constituit: in ea fit spirituum animalium distributio, & imaginatio. *Malpighius* eam ex innumeris filamentis constare affirmat, nam nervi exindè oriuntur. B. *Het herssen-merg*. G. Das marck im hirn. Gall. *Le Cerveau*. A. The Marrow-like part of the Braine.

MEDULLA LACTIS, sive **LACTIS FLOS**, est quodvis butyrum.

MEDULLA OBLONGATA, est initium spinalis medullæ, à qua nervi intra cranium originem sumunt, quæ per foramen occipitis & vertebrarum usque ad os sacrum descendit, ex suis lateribus decem nervorum paria ad thoracem, abdomen & artus emittit, etiam sensorium commune *πρωτον αισθητηριον* appellatur, quia ubi nervorum origo, ibi est sensuum externorum receptio communis. B. *Het lange merg*. G. Das lange marck. Gall. *La Moëlle Allongée*. A. The long Marrow.

MEDULLA OSSIUM, est substantia pinguis, in ossium cavitatibus, porositatibusve ab arteriis deposita: Medulla hæc membranulis & cellulis continetur, & omni prorsus sensu caret; in fistulis majoribus rubicunda est, in minoribus alba, in ossibus spongiosis mollis & succulenta: etiam conjicere licet, duntaxat exudationes ossium esse,

esse, ex eo quod ossa plus materiae sulphureae & pinguis accipiunt, quam in nutrimentum vertere possunt, quae deinde per ductus adiposos ejusque sacculos, ad osium interiora fluit, postea à venis recipitur & in sinum sanguinis deponitur. Gr. *Μυελός*. B. *Wern-merg*. G. Das marck in beinen. Gall. *Moëlle de l'os*. A. Marouw of the bones.

MEDULLA SPINALIS sive DORSALIS, est cauda cerebri. Gr. *Μυελός*, *Γαχίτης*, *Νωτιαίος*, *Διαοχίτιος*, *Ψοίτης* Galeno, est illa pars quae per annulos vertebrales descendit & in os sacrum terminatur, habet etiam substantiam eandem & usum cum cerebro; nervorum coagmentatio est, quorum etiam usum possidet; superius bifida conspicitur; hinc si alterutra obstruatur, *Hemiplegia* sive paralytis unius lateris oritur, utrimque triginta nervorum paria ad artus, ventres, caeterasque corporis partes emittit, si convenienti liquore diligenter lavetur, in plurimas fibrillas dissepiscitur. B. *Het rugge-merg*. G. Das marck im ruck-grad. Gall. *La Moëlle de l'épine*. A. The Marrow of the back bone.

MEGANSPHLANGHNUS, qui viscera magna & tumida habet, à *μέγα* magnum & *σπλάνγρον* viscus. B. *Die grote ingewanden heeft*.

MEL, Gr. *μίλι*, quid vulgò sit, notum. Est substantia liquida crassiuscula ex albo flavescens, nata in variis vegetabilium floribus, & ab apibus in isdem collecta. Mel differt tum ratione temporis, & loci tum ratione plantarum ex quibus colligunt illud apes; sic veteres locuti sunt de melle venenato, ubi in vicinia erant multa Rhododendra. Pharmacopæis denotat aliquando succum simplicem ad mellis consistentiam inspissatum, melque sapore æmulantem, sic convenit cum sapa sive Rob; uti mel passulatum, juniperinum. Non rarò refert Syrupum cum melle paratum, ut mel rosarum, diamorum &c. B. *Honig*. G. Honig. Gall. *Miel*. A. Honie.

MELA, Gr. *Μέλι*, est instrumentum Chirurgicum, *Specillum* dictum. Imperitum vulgus à tentando *Tentam* vocat. Conficitur ut plurimum ex argento, vel ebone, idque ad exploranda ulcera, vel calculum urethrae infixum, extrahendum &c. aptum pro vario usu, varias habet formas. Gr. à *Μελίς* trunco. B. *En tentpzer / extintel-pzer / pzober / pzoef-pzer*. G. *Prober-eisen, wundeisen*. Gall. *Sonde*; *speculum*. A. A Probe. ME-

MELAMPODIUM, appellatur sic Helleborus niger (quoniam Melampus caprarum pastor, furentes in sepe-
ti, filias hoc primum purgasse & sanasse, fertur) foliis
platani.

MELAMPYRUM, est planta, cujus caulis quadratus,
lanuginosus, purpureus, ramosus: folia sibi invicem op-
posita per intervalla, quædam angusta instar Linariæ, aliæ
ampla, & profundè incisa, aspera, coloris virido fusci,
in summitate plantæ adsunt folia brevina, satis lata, coloris
purpurei: flores ex alis foliorum erumpentes in foliaceas
spicas congeruntur; post florem sequitur fructus aut testa
subrotunda, ab inferiori parte ad superiorem in duas par-
tes dehiscens; quæ singulæ in duo loculamenta sunt di-
vise, continentia semina oblonga, nigra instar tritici: ra-
dix parva lignosa, fibrosa: hæc planta crescit in locis hu-
midis & in Pratis, quasi triticum nigrum, vocatur etiam
Triticum Bovinum & *Vaccinum*, ex *μύρα*; niger, & *ρωγ*
frumentum. B. *Paerds-bloem*. G. *Fleisch-blumen*,
schwarzer weizen. Gall. *Blé noir*, *blé de vache*, *blé de*
bœuf, *Rouge herbe*. A. *Horle Flower*, *cowe-wheat*.

MELANAGOGA, sunt medicamenta atram bilem (Ve-
teribus putatitiam) evacuantia, ex *μύρα*; niger & *ύγνα* edu-
co. B. *Genees-middelen tegen de zwarte gal / oste*
zwaarmoedigheid.

MELANCHOLIA, est delirium diuturnum & perti-
nax circa unum objectum absque febre, quo ægri sine
causâ manifesta admodum tristantur & metuunt; horren-
da, nonnunquam etiam ridicula, imaginantur & sibi per-
suadent; color cutis externus est pallidus, flavus, vel fus-
cus, solitudinem amant, ut suæ indulgere possint medi-
tationi; anxietatem, repletionemque ab assumptis in hy-
pochondriis sentiunt, ructibus, flatibus, & spasms fre-
quenter sunt obnoxii &c. illa spectant vel ad corpus, vel
ad animam: nam si corporis illis imaginatio fit, putant se
nullum habere caput, nates, nasum &c. vel mortuos esse;
sed quoad animam, de vita æterna desperant, & sibi per-
suadent à diabolo tentari, & cum eo sermones miscere
&c. quoad reliqua videntur sani, imo sæpè sanissimi. B.
Woesgeestig / swaarmoedig. G. *Melancholey*. Gall.
Melancholie. A. *Idem*. Veteribus vocabatur hic morbus
Atra bilis, quum illa sanguinis & humorum crassities ac
ma-

malignitas acris aderat, undè hic morbus producebatur, five tum à causis corporeis, five à mente hæc dispositio inducta fuerit. Videbant enim vere quod in hoc morbo ægri sæpè evomebant materiam aterrimam instar picis, quæ omnium malorum causa fuerat, ex μέλαινα nigra & χολή bilis. B. *Swartte gal.* G. Boëtz, schwartz gebluet. Gall. *Melancholie, la Bile noire.*

MELANOPIPER, vide *Piper.*

MELANOSMEGMA, est sapo niger, ex μέλαινα nigrum & σμήγμα sapo, à σμάω abstergo.

MELANTHIUM, est Nigella, ut & alia florum species: sic appellatur à nigro seminis colore, à μέλας niger & ἄνθος flos. B. *Dardus-zaad.* G. Schwartzter kuemmel, schwartzter coriander. Gall. *Nielle.* A. Fennel Flower.

MELAS, vide *Alphus.*

MELE, vide *Mela.*

MELEAGRIS, est *Fritillaria*: sic dicitur ab ave Meleagride, seu perdice Barbaria, cujus plumas dicunt referre. Vide *Fritillaria.*

MELIA, est Fraxinus, dicitur & Milia, à & μέλιζα fortassè, *Trunco*, quòd homines eà truncarentur: *Hasta* enim ex ea fiebant.

MELICERIS, est tumor tunica propria conclusus, hærens vel in folliculis glandulosis quacunque in corporis parte, vel ubi membrana cellulosa vulgò adipem colligendo dicata reperitur, ex materia mellea ortus, indolens, rotundus, digitis facillè cedens, sed ilicò rediens, ex particulis lymphaticis non ritè circulantibus originem fumere videtur, quæ, evaporato humido, massam melleam relinquunt; eodem modo in Steatmate & Atheromate contingit, ex μέλι mel, & κηρίον favus. B. *Ein Honig-geschwulst.* G. Ein honig geschwulst. Gall. *Meliceris.* A. Honey tumour.

MELICRATUM, est hydromel, five mulsum, quod componitur ex una parte mellis & octo partibus aquæ pluvialis, ex μέλι mel, & κεράγιον miscet. B. *Honig-wasser / meede.* G. Meth. Gall. *Eau miellée, Hydromel.* A. Metheglin.

MELIGEION, est vox vix usitata, denominatio sumitur à μέλι mel; estque chirurgis humor ex ulceribus manans oleosus & ferè mellis consistentia, sæpè cum ossis

carie, cum fœtore ferè in modum eboris recens raspati.

MELILOTUS, est species Trifolii odorati, habetque unum pluresve caules rotundos, striatos, excavatos, flexiles: folia terna, Fœnum Græcum referentia, sed magis alba, in margine crenata: flores sunt exigui, leguminosi, in spicam longam dispositi, coloris flavi, aliquando albi, odoris grati: flori succedit capsula nigricans, nuda, non recondita in calice ut in trifolio, facta uno vel altero femine rotundo, exiguo, pallido: radix longa, exigua, alba, flexilis, fibras multas habens: crescit hæc planta in locis arenosis & ficcis. Dicitur propter melleum saporem, qui ex caule ejus & radice deprehenditur, dum comeduntur, ex *μῆλι*: mel, & lotus, nam inter Loti species etiam recensetur. Vocatur etiam *Sertula Campana*, quòd flos ejus coronamentis dicatus sit, & quia ex ea antiquitus coronæ & sertæ factitata sint. *Corona* etiam *Regia* appellatur, quoniam luteis floribus supernè coronatur, atque superbit. B. *Meloten / Malloten / welriekende klaberen / geelt-steen-bjerk*. G. *Stein-klée*. Gall. *Melilot*. A. *Melilot*.

MELIPHYLLUM, est Melissa, ex *μῆλι*: mel, & *φύλλον* folium: quia apes Melissam amant, & ex ea mel colligunt.

MELISSA, ceu *Citrugo*, vel *Apiastrum*: est planta, quæ habet caules quadratos, duros, ramosos: folia oblonga, acuta, satis ampla, aspera, lanuginosa, aliquantulum in margine incisa, coloris viridis, subfusci, splendentis, odoris citri, grati, saporis aliquantulum acris: flores in foliorum alis nati, annulos quasi formant, qui tamen non sunt integri circa caulem, neque omninò verticillati; galea erecta, subrotunda, bifida, barba tripartita; calix tubulosus est, quinquifidus, longus, tribus segmentis majoribus & binis inferioribus sic unitis, ut bilabiatus appareat: floribus decidentibus succedunt quatuor femina obrotunda, oblonga, sibi invicem adjuncta, in calice florum inclusa: radix fibrosa, longa, divisa, rotunda: sic vocatur vel à melle, quòd apes ejus foliis gaudeant: vel ab apibus quæ Gr. *Μελισσαι* & *μῆλιτσαι* vocantur, vel dicitur quasi *μῆλιον Malum*, nempe citreum, & *ἔγω* sedere facio, quia citreus odor huic herbæ insideat, seu inhæreat, vel à *μῆλι*: mel. B. *Melisse / citroen-kruid / timoen-kruid / consielle de grein / byen-kruid*. G. *Melisse*,

lisse, iven-blad, bien-fang. Gall. *Melisse*, ou *herbe de Citron*. A. Balm, Bawn, Bauwme.

MELISSOPHYLLUM, sive MELIPHYLLUM, Lat. *Apiastrum* & *Citrago*, est *Melissa*, vel planta ei analoga, ex *Μελισσα* *Melissa*, & *Φύλλον* *folium*, nihil aliud, quam *Apum Folium* significat, quia apes ejus folio magnopere delectentur: vel mellis folium indicat. Sic itaque nominari cepit quod hinc apes mellis materiam colligant. Pari ratione Latini *Apiastrum* haud dubie dixerunt, quod ea herbâ apes plurimum latentur, adeo ut si ea alvearia confricentur perunganturve, detentum in eis examen non fugiat. *Citraginem* autem vocarunt ab odore Citri: nares enim si consulantur, citrum malum olebit.

MELITEMA, est *Trageæ* species ex melle & Medicamentis subacta. B. *Medicinalie Honighortjes*. G. *Honig-kuechlein*, *lebkuchen*.

MELLAGO, est medicamentum quodlibet ad consistentiam mellis reductum.

MELO, est cucurbitæ species: quæ habet caules longos, farmentosos, repentes, asperos: folia cucumeris, sed minora, rotundiora, minus angulosa: flores sunt parvi, flavi; post florem sequitur fructus, in initio aliquantulum villosus, figuræ & magnitudinis diversæ, est vel glaber, rotundus vel rugosus, magnus vel parvus, habens corticem durum, crassum, coloris viridis & cinerei; caro est tenera, medullosa, humida, glutinosa, flava aut rubicunda, odoris & saporis dulcis, & valde grati, in terna loculamenta bifariam secta divisus, continens semina oblonga, plana, ex flavo albescentia, habentia corticem durum, sætum amygdala albissima, dulci, & oleosa; loculamenta, in quibus reconduntur semina, continent medullam liquidam rubicundam, boni saporis: dici volunt à numerofo semine, sive millenis seminibus, vel fortasse à *μῆλον* pomum, quod figura pomum seu malum referat. B. *Μελων*. G. *Melaun*, *pfeben*, *melonen*. Gall. *Melon*. A. *Melon*.

MELON, Gr. *Μῆλον*, fructus arboris mali, forte à *μῆλον*, quod idem atque *φροντισω* *Curo*, *Sollicitus sum*: quod Prisci, ut nunc, de malis admodum essent solliciti, easque omni cum diligentia & studio colerent.

MELOCACTUS, idem quod *Melocarduus*, ex melo & *κακτῶ* *carduus*. ME-

MELOCARDUUS, MELOCACTOS, POMUM SPINOSUM, OPONTIATUM, ECHINOMELOCACTOS, sunt synonyma, est planta exotica, Meloni majori similis, in cujus superficie spinæ erumpunt, ex Melo & Carduus nominatur. Caules ejus sunt crassi, striati, lanuginosi, spinosi, ejus habitus est singularis, succulentus, echinatus, polygonus: flores monopetali, campaniformes, tubulati, nudi, multifidi, ovario insidentes, intus gerentes multa stamina: ovarium est carnosum, molle, fungosum, pulposum, factum multis feminibus parvis, oblongis: fructus hujus plantæ sunt edules, hæc planta crescit in faxis durissimis, quæ nullas habent rimas. B. *Meloen-distel / indiaanse doorn-appel.*

MELOCARPUS, est Aristolochiæ fructus, ob melonis minoris similitudinem, dictus ex Melo, & καρπός fructus.

MELOPEPON, est cucurbitæ species, inter melonem & peponem media, ex Melo, & Pepo. Fructum habet carnosum, subrotundum, striatum, angulosum in quinque partes sectum, continentem semina compressa, plantæ spongiosa affixa. Gall. *Potiron.*

MELOSIS, est exploratio chirurgica, specillo facta, à μέλος specillis exploro. B. *Gen onderzoeking / tente-ring.*

MELOTIS, Gr. *Μελωτις & Μελωτις*, idem quidem quod *Mela*, sed minori formâ, ut est specillum auriculare, ex μέλας specillum, & ἦς auris. B. *Gen klein pjoebet / ren klein oortent.*

MEMBRANA, est substantia nervosa, fibrosa, ex fibris vario modo vel intertextis vel accretis composita, lata, plana, alba, & dilatabilis, viscera, ventres, musculos &c. investiens, convolutione vasa constituens, exquisito sensu prædita. Gr. ῥήνη. B. *Gen vlies.* G. *Häutlein,* eine duenne zarte haut. Gall. *Membrane, Tunique* A. A. *Membrane.*

MEMBRANA ADIPOSA, sic propriè nominata est, quæ renes cingit, multo adipe referta, verum nulla est musculosa pars corporis, quantilla quoque fit, quæ non involvatur membrana cellulis multis constante, in quibus colligitur pinguedo, pro illinienda parte, ne motu atteratur vel arefcat, & hæc membrana adiposa pariter appellatur.

tur. B. *Vet vel vlieg*. G. Das fett hautlein. Gall. *Membrane Adipeuse*. A. The fat or Adipous membrane.

MEMBRANA CARNOSA, idem quod *Panniculus Carnosus*.

MEMBRANOSUS MUSCULUS, sive FASCIALIS LATUS & FASCIA LATA, tibiam movet, qui supernè illi spinæ, infernè femori ossis extremitati latissima, instar cæterorum ferè hujus partis musculorum involucri, tendineaque alligatur expansione. B. *De vlies-spier / byede windel-spier*. G. Der pergamentgleiche maußz. Gall. *Muscle Aponeurotique ou Muscle du Fascia lata*. A. The membranous muscle.

MEMBRUM, Gr. κῶλον & μέλος, est corpus organicum ex variis similibus partibus compositum, actionibus voluntariis perficiendis, destinatum. B. *En lid*. G. Ein glied. Gall. *Membre*. A. Member or part.

MENDOSA SUTURA, sive SQAMMEA, Gr. Λεπιδοειδής & Λεπιδοειδὸν Προσκόλλημα, est connexio ossium squammosa, ut in osse temporum cum bregmate apparet. Vide *Lepidoidea Sutura*.

MENINGOPHYLAX, est meningis sive membranæ cerebri custos, ut laminae aureæ & argenteæ, quæ aperturis cranii accommodantur. Ex μήνιγξ membrana cerebri, & φυλάσσα custodio. B. *Hersen-beschermer*. G. Hirn beschirmer. Gall. *Meningophilax*. A. Preserver of the meninges.

MENINX, vide *Mater dura & Tenuis*.

MENSA, est dentium molarium, pars latior, quæ cibum comminuit, *Τράπεζα Ruso*, at pars quæ gingivam contingit, *Μωμίσκος* dens molaris *Poll.* sic & machinæ quædam Chirurgis & Anatomicis dicuntur *Mensa*. B. *En tafel / de kroon*. G. Ein tisch, eine tafel. Gall. *La Couronne de la Dent, ou une Table*. A. Idem.

MENSES, sunt sanguinis excretiones, quæ singulis mensibus proveniunt in mulieribus generationi aptis, idque ex ipso utero, ex collo, aut vagina. Incipiunt, cum juvenulæ pubescunt anno scilicet duodecimo vel decimo quarto, & plus sanguinis conficiunt, quam pro nutriendo suo corpore requiritur, undè oritur plethora, quæ maximè in vasis uteri collecta ob minorem ejus, quam aliarum partium, compressionem, per oscula vasorum huc

huc hiantium dilatata exit : desinunt verò in gravidis, lactantibus & effoetis, etiam vocatur *Menstruum*, *Profluvium mulierum*, *Lunare virus* Ovidio, *Profluvium genitalis* Plin. Gr. Μήνις, Κατάεσις Ἐμηννοί, Ἐμηννα, Παύσις. Theop. Καταύρη. B. **De stonden stonde-bloed/maandstonden/roode bloemen.** Menstruis laborare, dicitur **niet wel te pas zyn / het goed hebben.** G. Blumen, die monatliche reinigung, monat zeit, frauen zeit. Gall. *Les menstrues, les Mois, les Ordinaires.* A. Womens courses.

MENSIS CHYMICUS, seu **PHILOSOPHICUS**, constat ex quadraginta diebus.

MENSTRUUA ALBA, vide *Fluor Albus*.

MENSTRUUM MULIERUM, vide *Menses*.

MENSTRUUM, est id, quod in vase destillatorio est & destillationi exponitur; vel liquor quo metalla corroduntur, & lapides solvuntur, ut acetum, aqua fortis, sp. vini &c. sumi potest pro capite mortuo à destillatione relicto, vel vocatur *corpus*, quod lege artis applicatum alteri, illud dividit in minutas quidem partes ita, ut particulae solventes inter partes divisas soluti, sint penitus intermixtae; distinguuntur, licet satis improprie, in menstrua dura vel solida, & in fluida, nam quamdiu corpora talia sub forma dura consistunt, tamdiu neutiquam agent ut menstrua. Gr. à μῆνῃ maneo, vel à mense, quod res dissolvendae quadraginta dierum spatio, sive per mensem Philosophicum agitantur & dissolvuntur. B. **En schei-vocht.** G. Ein scheid-feucht, scheid-wasser. Gall. *Menstrue.* A. Idem.

MENSURA, est tam aridorum quam liquidorum quaedam determinata quantitas. Gr. μέτρον. B. **En maat.** G. Maß. Gall. *Mesure.* A. Measure.

MENTAGRA, est species Lichenis feræ, quæ tempore *Claudii* adhuc incognita erat, morbus dictus à mento, à quo incipit & faciem, pectus, manusque foedo quodam fuffure occupat. Gr. λειχήν. B. **Gebekte of schubagtige lazerie in 't aangezigt.** G. Eine kratze ums kin, schwinde, flechte, zittermal. Gall. *Dartre.* A. A tetter, vel ringworme.

MENTHA, est planta, quæ caules habet quadratos, rubicundos, ramosos: folia sunt oblonga, satis angusta,

acuta, in margine incisa, aliquantulum lanuginosa, coloris virido fusci: flores in spicas congesti in ramorum summitatibus, parvi, bilabiati, coloris albi, punctis quibusdam rubris notati: singulis floribus succedunt quatuor femina oblonga, tenuia, floris calice comprehensa: radix longa, fibrosa, & repens: nomen accepisse putatur à *Mintia* Plutonis pellice, in hanc plantam conversa. Alii dicunt nomen accepisse, quod odore suo mentem excitet, aut quod grato odore mentes percurrat. Nonnulli derivant à *Mentula*, qui ad coitum excitat, hominesque enervat. Gr. *Μέντη*, & propter suavem odorem *ἡδύοσμη*. B. *Munt.* G. *Muentz.* Gall. *Mente.* A. *Mint.*

MENTHASTRUM, est *Menthae* species: undè & ei nomen devolvitur.

MENTULA, idem quod *Penis* aut *Clitoris*.

MENTULAGRA, est morbus membri genitalis virilis in quo muscoli illud erigentes vel convulsi, vel contracti sunt, qualis *Spadonibus* sæpè accidit.

MENTUM, est inferior pars faciei sub inferiori labio. Gr. *ῥίσιον*. B. *De sin.* G. *Das kinn.* Gall. *Le menton.* A. *The chin.*

MERCURIUS, est argentum vivum, & *Hermes*, sive *Ερμης* dictus; est metallum, post aurum ponderosissimum, simplicissimum, parvo igne sed paulum majori quàm ebullientis aquæ totum volatile, candidi coloris, gravitatis specificæ, respectu aquæ, ut 1. ad 14. minimè ductile sub malleo, sed parvâ vi divisibile in partes minimas, nullo frigore noto constringendum in solidam massam, auro omnium facillimè adhærescit, dein plumbo, Argento, Stanno, difficilius Cupro, vix Ferro. Videtur esse basis metallorum, atque illud fluidum, quod partes solidas terrestres instar glutinis conjungit. Chymicis sic dicitur omnis liquor, qui non inflammatur, sive sit spirituosus, acidus vel aquosus. Alii sumunt pro spiritu è plantis vel animalibus educto, vel pro liquore quovis acido arte chymicâ parato, dicitur triplex, mineralis, celestis & chymicus, appellatur sic ab ethnico Deo Mercurio, qui ob agilitatem negotiatoribus præsidere existimetur. B. *Quilzilver.* G. *Queckfilber.* Gall. *Du Mercure.* *Vifar-*
gent. A. *Quicke silver.*

MERCURIALIA, dicuntur omnia, quæ ex Mercurio præ-

preparantur. B. *Quikberidsfels*. G. Artzney von queck-
silber. Gall. *Mercuriaux*. A. Medicine mercuriale.

MERCURIALIS, est planta, quæ habet caules ro-
tundos, politos, in parvos ramos divisos: folia sunt oblon-
ga, satis ampla, acuta, polita, viridia, in caule bina op-
posita, in margine crenata: calix florum monophyllus,
expansus in tria segmenta; tam in mare quàm in femina:
flos in mare apetalus, stamineus, habens stamina octo vel
duodecim in spicas congesta; ovarium calici triphylo in-
sistit gemellum, rotundum, instructum tuba fimbriatâ:
femina ovalia vel rotunda includuntur in capsula obrotun-
da; radix fibrosa est. Gr. *Ανιζωσος* & *Εγγυς ποταμιοσ*, Plan-
ta sic dicta quòd ut ferunt à Mercurio fit inventa. B. *Wingel-
kraut*. G. Bingel-kraut, bengel-kraut. Gall. *Mercuriale*. A. Mercury.

MEROBALINEUM, est species semicupii, in quo uni-
cum membrum vel plura immergunt, à *μεις* pars & Ba-
lineum seu Balneum. B. *Ein glied-bad*. G. Ein glied-bad.
Gall. *Bain pour un membre, ou une partie*. A. A Bath for
a particular membre, or more.

MESARÆUM, idem quod *Mesenterium*, ex *μεις* me-
dium, & *αεναιον* tenue, ob vasorum tenuitatem, quibus
abundè intertextitur: undè hæc vasa *Mesenterica* & *Me-
saraica* appellantur, vide *Mesenterium*.

MESARAICA VASA, vide in *Mesaræum*. B. *Scheil-
baten*.

MESENTERICA VASA, vide *Mesaræum*.

MESENTERIUM, est peritonæi membrana duplica-
ta, glandulis, nervis, arteriis, venis, vasis chyli-feris &
lymphaticis dotata, medium abdominis occupat, & inte-
stina ordine quodam miro continet: in medio glandulam
magnam habet *Pancreas Asellii* nominatam, cui aliæ mi-
nores glandulæ circumfusæ sunt, ad eas lactea primi or-
dinis vasa ex intestinis tendunt & ab hepate aliisque par-
tibus vasa lymphatica, descendunt; ab hisce iterum lactea
secundi ordinis vasa ad sacculum chyli-ferum ascendunt
& in ejus sinum sese exonerant, ex *μεις* medium, & *αεναιον*
intestinum. Item *Mesaræum*. Gr. *Επιχοειδης Αρεταιοσ*.
Μισαειον, *Μισαειον*, *Μισοιων*. Hippocr. *Ανοχως τοσ εντι-
μων* *Ruso*, *Επιχοειδης* apud Veteres teste *Aretæo*. B. *Get-
tarm-scheil*. G. Das gekræse. Gall. *Mesentere*. A. The
midst of the guts, vel mesentery. Nn 3 ME-

MESERÆUM, vide *Mesaraeum* & *Mesenterium*.

MESOCOLON, est pars mesenterii, quæ crassis intestinis continuatur, ex μέσον medium, & κόλον intestinum colon. B. *Det kleine scheid.* G. Das kleine gekroese. Gall. *Le Mesocolon.* A. The little mesentery.

MESOGLOSSUM, idem quod *Genioglossum*.

MESONUCTIONUM, est media noctis pars. Ex μέση media, & νύξ nox. B. *Middernagt.* G. mitternacht. Gall. *La minuit.* A. Midnight.

MESOPLEURII, sunt costarum spatia intermedia, ut & musculi intercostales, in utroque latere viginti duo, undecim externi & totidem interni sunt, ex μέση media, & πλευρά latus. Vide *Intercostales Musculi*.

MESPILUS, Est arbuscula mediocriter alta, cujus truncus tortuosus, rami duri & non flexiles: folia Lauri, sed lanuginosa, & in parte inferiori alba: flores sunt magni, rosacei, coloris albi aut rubri: post florem sequitur fructus rotundus post maturitatem rubicundus, carnosus, qui vocatur Mespilum, ejus cutis est tenera, caro dura, alba, saporis austeri, sed post maturitatem dulcis, vinosi, & grati, quatuor vel quinque officula dura, oblonga, inæqualia, & rubicunda habet, in singulis officulis hæret semen oblongum: Mespilum in arbore raro fit maturum, sed postquam ad suam magnitudinem naturalem pervenit, carpitur, & supra stramen deponitur, donec maturescat. Gr. *μισπίλη* arbor Mespili est, *μισπίλον* fructus, pro quo recentiores dixerunt *μέπιλον*. Unde nomen, me fugit. Fortassis nomen imposuerunt Scythæ, qui lunam *μισπλην* vocarunt. Hesy chius *μισπλην ἢ σελήνη παρὰ Σκύθαις*. Verisimilius nomen accepit quod fructus mollior & è sui idoneus, pulpa constat fordida & aspectu ingrata, *μισπιλον* ergo quasi *μισόπιλον*. Nugari si liceat, à Belgis nomen impositum: His *Mispel* dicitur; & *Mispel* idem est, quod deficit spolum, sive frustra in pomario quæras, quod expiles, Mespila enim quando matura sunt, tempus est, quo nihil in arboribus restat spoliandum. B. *Mispelbaum.* G. Ein mispel-baum. Gall. *Nessier.* A. Medlar-tree, melder, medeler.

METABASIS, est transitus ab una indicatione in aliam, ab uno remedio in aliud, qui cum prudentia & non temere fieri debet, à μεταβάσιω transgredior. B. *Gen overtre ding.*

ding. G. Ubertretung, veränderung. Gall. *Transition*, *changement d'indication*. A. A Transgressing from one thing wanother.

METABOLE, est temporis, acris, vel morborum mutatio, à μεταβάλλω muto. B. *Verandering der zaken*.

METACARPUS, & **METACARPIMUM**, est manus pars posterior, constituitur ex officulis quatuor oblongis, volam manus expandentibus, quæ dicuntur *Postbrachialia*, ex μετά post, & καρπός manus junctura. Vocatur item *Torus Manus*, *Tubercula*, μετακάρπιον. B. *De agter hand/nahand*. G. Der berg in der hand. Gall. *Metacarpe*. A. The wrist, the back of the hand.

METACONDYLI, sunt postremi digitorum articuli unguibus proximi; quemadmodum medii condyli & primi Metacarpio proximi *Procondyli* dicuntur, ex μετά post & κόρυδαλον digitus. B. *De voozste vinger leden*. G. Die knoebel, oder forderste gelencke der finger. Gall. *Metacondyle*. A. The utmost bones of the fingers.

METALEPTICUS MOTUS, est musculorum translativus, sive transumptivus motus, & dicitur de motu quodam, quem muscoli habent, & similis est motui, sive tensionis speciei illi, quæ à superiori laqueo glossocomii perficitur, à μεταλαμβάνω transumo. B. *En overvoerende beweging*.

METALLUM, Gr. μέταλλον, est substantia admodum ponderosa, solida & rigida, malleabilis, igne fusilis, frigore concrefcens, quæ in montibus & cryptis subterraneis invenitur: sunt Aurum, Ferrum, Argentum, Cuprum, Plumbum, Stannum, Argentum vivum, omnia illa hoc versiculo continentur, ut.

Sol, Mars, Luna, Venus, Saturnus, Jupiter, Hermes.
Inter metalla aurum solidissimum est, cujus tinctura magnis laudibus à Chymicis effertur, ex μετά post, & ἄλλο alter, quia una inventa vena, altera invenitur. *Hermes* sive *Mercurius* numeratur quidem inter metalla, sed quia Metallum malleabile quid est, ideòque Metallis accenseri non potest, & potius inter imperfecta, sive mineralia annumerandus erit. B. *Metaal*. G. Metall. Gall. *Metal*. A. Metall.

METALLURGIA, est illa operatio, quæ metalla ex fodinis eruuntur, ideòque operariorum unusquisque vocatur.

METALLURGUS, seu **METALLICUS**, qui in terræ visceribus metalla scrutatur, ut chymici solent, ex *μέταλλον* metallum, & *ἔργον* opus. B. **Gen metaal-werker / nijn-werker**. G. Ein ertzgräber, berg-knapp, bergmeister. Gall. *Metallurgiste*, *Maistres de mines*, *Tireurs de Mines*. A. Diggers of Metall.

METAPEDIUM, Gr. *μεταπίδιον* idem quod *Metatarsus*.

METAPHRENUM, Gr. *μετάφρενον*, est pars dorsi post septum transversum, ex *μετά* post, & *φρην* præcordium. B. **Der rug**. G. Der ruecken. Gall. *Le Dos*. A. The back.

METAPTOSIS, est morbi in alium morbum degeneratio: ut febris quartana in tertianam & vice versa: apoplexia in paralyfin &c. à *μεταπίπτω* recido, relabor, degenero, transeo. B. **Verandering van ziekte**. G. Veränderung der krankheiten.

METASTASIS, est morbi demigratio ab una parte in aliam: quod apoplecticis contingit, cum materia, quæ cerebrum eclipsin patitur, ab eo in nervosum genus excutitur, undè paralyfis, à *μετίστημι* transstatuo. Vide *Apostema*. B. **Verplaatfing van ziekte**. Gall. *Metastase*.

METASYNCRISIS, est medicamenti foris applicati operatio, quæ ex intimis recessibus humores evocentur. Vide *Oribasium* lib. I. cap. 34. ex *μετά* trans, & *συναίσις* coagmento.

METATARSUS, sunt quinque ossicula, tarfi ossibus connexa, quæ plantam pedis constituunt, ex *μετά* post, & *τάραξ* crates, tarsus. B. **Agter-boet**. G. Der riefz auf dem fuß. Gall. *Metatarse*, *le dessous du pié*. A. The instep.

METHODICA MEDICINA, est, cujus Author fuit *Themison Laodiceus*, excultor *Thessalus Trallianus*, qui artem sex mensium spatio addici posse clamitabat. Hi signis & causis neglectis ad laxum & strictum in omni morbo respiciebant, ex *μετά* cum & *ἰδίῃ* via.

METHODICI, sunt, qui compendium artis methodo quæsiiverunt, scil. *laxi*, *stricti* & *medii* cancellis omnia comprehendentes.

METHODUS, est pars Medicinæ, quæ per indicationes ratiocinando ex datis principiis auxilia inveniuntur, ut deperdita hominis sanitas restituatur, ex *μετά* cum, & *ἰδίῃ* via. B. **Beleid van genezinge**. G. Manier zu curiren. Gall. *Methodé*. A. Method.

METOPIMUM, vide *Galbanum*.

METOPUM, est frons, sive pars faciei supra oculos, ex *μετά* post, & *ὤφθ* oculus.

METRENCHYTA, est instrumentum Chirurgicum, seu sypho, quo liquores vaginæ & utero immittuntur, ex *μήτρα* matrix, uterus, & *χώρα* fundo. B. *En moeder trechter*. G. Ein mutter-trichter. Gall. *Metrenchyte*. A. Moher-funnell.

METRETES, est mensura maxima apud Atticos, capiens choas duodecim sive libras centum & octo. Aliis centum & viginti libras continet, & olei circa centum & quinque.

MEUM seu MEU, Gr. *μῆλον* & *μῆρον*, Arabibus *Mu*, unde fortè nomen, ejus Herbæ folia sunt instar anethi aut fœniculi, ideòque *Fœniculum Porcinum* vocatur, ejus radix in usu est, ingrediturque Theriacæ & Mithridatio, aromatica est, est satis crassa, utcunque obtusa, undè radix ursina vocatur in officinis, est etiam oblonga, digiti crassitiei, foris ferruginosa, intus pallida, aliquantulum resinosa, saporis & odoris ad Angelicam & Ligusticum accedentis, ob nimiam fragrantiam nonnullis molesta & odiosa; crescit copiosè in sylva Hercinia, aliisque locis montanis. & in montibus campestribus & apricis: apud nos non nisi in hortis cultum inveni. Floret Junio ac Julio. B. *Beer-wortel*. G. Beerwurtz, bærwurtzel, wilderdill, bærndill, bærnsfenchel, mutterwurtz, hertzwurtz. A. Spignel, meu, wild dil.

MEZERÆUM, seu Chamælæa, est frutex, & Laureolæ species. Estque vox origine barbarica. B. *Berg-peper* / *zeel-bast* / *miscie-boom* / *hemels-hals* / *aard-leeuw*. G. Zeilant, keller-hals, zeidel-bast, leusz-kraut, seel bast. Gall. *Mezereum*. A. Pepper of the monut, douch-mezereon, spurge olive, widdow-wail.

MIASMA, est inquinamentum contagiosum, quod spiribus & sanguini (ut in peste & scorbuto) accrescit, à *μαίαν* inquino. B. *Besmetfel*. G. Alles was anstecket. Gall. *Maladie contagieuse*. A. A Contagious infection.

MICLETA, dicitur medicamentum sanguinem sistens.

MICROCOSMUS, sic homo dicitur quali parvus mundus & compendium totius, à *μικρός* parvus, & *κόσμος* mundus. B. *De kleine wereld*. G. Die kleine welt. Gall. *Microcosme*. A. The little world.

MICROPHTHALMUS, est, qui à nativitate parvos & fillos oculos habet, ex μικρός parvus, & ὀφθαλμός oculus.
B. Een bjaad barken-oog / klein-oog. G. Kleine augen. Gall. *Petit œil, œil de Cochon.* A. Little eyed.

MIGMA, ex mixtio diversorum simplicium, à μίγμα miscéo.

MIGRANA, idem quod *Hemicrania*, sive capitis morbus, qui modo dextram, modo sinistram ejus partem occupat, & ad futuram usque protenditur, quæ doloris interstitium est. *Migrana* compositum videtur ex ἰμὶ femi & κάρνα caput. Vide *Hemicrania*.

MILIARIS HERPES, vide *Herpes*.

MILIOLOM, est tuberculum exterioris palpebræ, magnitudine & duritie granulum parvum Milii referens, ortum ab humore in crassato hærente in folliculo adiposo.

MILITARIS, seu **STRATIOTES**, est herba aquis innascens, sic dicitur quod milites vulnerati, eam sanguinem effluentem sistunt: idem nomen quoque *Millefolium* obtinuit, vocatur etiam *Aloe palustris*, *Sedum aquatile* & *Aizoon pallustre*. **B. Ruiters-kruid / krabben-klaauw.** G. Wasser donderbar, wasser bitter. Gall. *Fourbarbe aquatique.* A. Water Houfe-leek.

MILIUM, Planta est, quæ habet caulem mediocriter crassum: folia sunt ampla & instar arundinis: flos apetalus per fasciculos in paniculam laxam dispositus; singuli flosculi constant plurimis staminibus ex calice plerumque bifolio surgentibus: semina ferè rotunda sunt aut ovalia, flava, aut alba, dura, splendentia, in cortice exiguo, tenero, inclusa: radix fibrosa, albescens: hæc planta crescit in locis arenosis & humidis. Gr. κίχρη, sic vocatur à minutis ficuum granis, sive gygartis numerosissimis, quas κίχρημίδας appellant. Fortè nomen illud inditum à κίχρηδι avicula, quæ in altis urbium turribus nidificat. Milium itaque derivari volunt à μέλι vel μέλι, sed probabilius est dici à seminum copia, quasi millesimum ferat granum. **B. Geers / hirs.** G. Hirs, hirschen. Gall. *Mil, ou Millet.* A. Millet, Hirse.

MILIUM SOLIS, vide *Lithospermon*.

MILLEFOLIUM, est planta, quæ plures habet caules, rigidos, angulosos, villosos, rubicundos, in summitate ramosos: folia tenuissimè & innumerabilibus ferè segmen-

mentis divisa & subdivisa, juxta unam longissimam costam, disposita cui folia adnascuntur instar avium plumæ, odoris satis grati, saporis aliquantulum acris: flos est congestus in umbellam candidissimam, estque discoideus, radiatus: calix subrotundus, squamosus: femina valde parva: radix est lignosa, fibrosa, coloris fusci; crescit in locis incultis & arenosis: dicitur, quod ejus folia in plurima segmenta sunt conscissa & divisa. Gr. *Μυρισφυλλον*. Vocatur & Achillea, narrat enim Plinius Achillem à Chirone edoctum fuisse medicinam, & artem curandi vulnera, & Telephum proprio telo vulneratum hanc plantam curasse: *Stratiotes* sive *Militaris* etiam appellatur quod vulnera ferro facta sanet: atque adeò in militia & castris multus ejus usus sit. B. *Quizend-blad / geruwe*. G. Garbe, tausend-blatt, garben-kraut, schaaf-garbe, schaaf-ripp, jungfern-auge, branen. Gall. *Mille feuille*. A. Nose-blede, milfoil, yarrow.

MILPHÆ, est defluvium pilorum è palpebris, item medicamenta quæ huic morbo medendo sunt dicata.

MINA, sive *MNA*, patet ex Dioscoride pondus fuisse unciarum sedecim, sive drachmarum centum viginti octo. Verùm *Attica* levior erat *Romana*, & pendebat drachmas centum, sive duodecim uncias & semissem. *Romana* pendebat nonaginta & sex drachmas, sive uncias duodecim. *Alexandrina* videtur uncias viginti continere, sive drachmas centum & sexaginta, fortè illa differentia oritur à regionibus, in quibus drachmæ differebant. *Mina* sive *Mna* videtur significare mille. B. *Een minne wigt / een pond*.

MINERA, est terra sive materia, ex qua mineralia, & maximè metallica ignitionibus & liquefactionibus extrahuntur: uti sunt minere auri, argenti, cupri, stanni &c. B. *Mineraal*. G. Mineral. Gall. *Mine*. A. Idem.

MINERALIA, sunt corpora, quæ vel in Telluris superficie, vel in ejus gremio nascuntur, quorum fabrica est adeò simplex, ut nulla hætenus perspicientia, ne quidem per microscopia acutissima detexerit in his varietatem inter vasa & ea, quæ his continentur, sed simillimam omnibus partibus affinitatem toti, licèt in plurimis horum fluidarum & consistentium partium concursus certo cognoscatur permistu factus. Huc pertinent septem metalla: tum metalla imperfecta: gemmæ pellucidæ, & opacæ:

Lapides, Terræ, Salia, Sulphura. B. *Stein* / *minerale*. G. Mineralen. Gall. *Mineraux*. A. Minerals.

MINIUM, est Plumbum forti igne calcinatum, & in pulverem rubrum redactum, ponderosius quam ante erat, virtutis mirè refrigerantis, si externè apponitur. B. *Minie*. Gall. *Mine de Plomb*. A. Red-lead.

MINYANTHES, sunt qui Millefolium exponunt. Si à *mille* & *anthos*, millesofcum denotat. Si à *convolvere* prodere, indicare, quòd flore suo prodat; an à phœniceo colore seu purpureo floris, tum derivatio esto à Minyum?

MIRABILIS PERUVIANA, vide *Jalappa*.

MIRACH, Arab. vox, idem est quod *Epigastrium*.

MISCE, scribitur plerùmque per M simplex in fine formularum, & denotat mixtionem duorum vel plurium medicamentorum.

MISERERE MEI, idem quod *Iliaca passio*, & *Chordapsus*.

MISTIO, idem quod *Mixtura*.

MISY, est minerale, sive potius *chalcitidis* efflorescentia, colore aurum imitans, aureisque scintillis, dum frangitur, splendens, natum super *chalcitum* & ex *chalciti*, non secus ac *ærugo* nascitur super *æs* & ex *ære*.

MITELLA, est species fasciæ sive linteum, in quo brachium læsum fauciumque suspenditur. B. *En arm-band / arm-zwachtel / dwale / daar men de zere arm in draagt*.

MITHRIDATIUM, à Rege Mithridate compositum, & pro Antidoto habitum ad depellenda è corpore venena, ab antiquis plurimi æstimatur, verùm quia constat ex simplicibus, quoad effecta, contrariis, nunc temporis non tanti venit: nam si *Opium* & pauca calida demerentur, tota compositio viribus esset orbata. Hujus variæ dantur descriptiones. B. *Mithridaat*. G. Idem. Gall. *Mitbridate*. A. Idem.

MITRALES VALVULÆ, vide *Episcopales*.

MIVA, est caro sive pulpa mali cydonei cum saccharo in consistentem spissam cocta. Vide *Marmelata*.

MIXTURA, MISTURA, MIXTIO, MISTIO, CRAMA, CROMA & CHRAMA, est substantia *Solida* vel *Liquida*, ex variis medicamentis commixta. *Mixtura* pro scopi, quem habet Medicus, diversitate variæ admodum sunt:

sunt: Guttis maximè, vel Cochlearibus, quandoque Hau-
itu usurpandæ, conficiuntur vel ex Liquoribus solis, qua-
les sunt præcipuè Aquæ destillatæ, spiritus & olea, quo-
vis modo inter se mixtis, sic ut aquæ misceantur aquis,
olea Oleis, Aquæ Spiritibus, &c. vel ex iisdem cum Sy-
rupis convenientibus, Pulveribus, Confectionibus, Opiar-
is, sive Omnia concurrant, sive Unum aut Alterum tan-
tum adfumatur. B. *Ein mengsel.* G. Vermischung. Gall.
Mixtion, Mixture, Melange. A. A mixture.

MNA, idem quod *Mina*.

MOCHLIA, est ossium luxatorum restitutio, *μίχλη*
enim vectis est, & *μοχλίσκη* parva vectis.

MODIUS, Gr. *μοδιός*, est mensura continens sedecim
sextarios.

MODIOLUS, est *Trepanum*, sive *Anabaptiston*; quo
utimur in profundis ossium corruptionibus, contusioni-
bus, fissuris & fracturis: non facile tamen adhibendum,
nisi primo ossium prominentiæ & frustula pungant. 2. Cum
suprema tabula integra, sed depressa & infima disrupta
sit. 3. Cum sanguis extravasatus, corruptione sua, homi-
nem jugularet. *Modus* perforationis hic est, derasis capil-
lis, cutis in formam crucis usque ad pericranium, pru-
denter musculos temporales & futuras cavendo, est inci-
denda, & pro hac vice vulnus obligandum, nisi sanguinis
profusio tam pauca sit, ut simul etiam pericranium a sub-
jecto cranio diduci possit: deinde post aliquot horas, ægri
auribus obturatis, Modiolum masculinum sumito; cujus
cuspis firmiter in cranio est collocanda, sed tam procul a
fissura sive fractura, ne dentibus suis eam, multo minus
futuram attingat; quanquam nonnulli futuras non magno-
pere vitent, & nos certiores reddant, se eas tam feliciter,
quam aliæ quævis loca perforasse. Tum modiolum manu
sinistrâ fortiter teneto, eum dextrâ circumducendo, do-
nec circulum mediocriter profundum incideris, postea
femur (in cujus medio nulla cuspis) accipe, & ean-
dem ut ante circumducito: interim scobem auferto &
modiolum ad lubricandum & refrigerandum in oleo &
aqua tingito & madefac. Sanguis jam apparens, signum est
te ad secundam tabulam penetrasse, & tum lenius pre-
mendendum, ne meninx incautè lædatur, ubi vacillare inci-
pit officulum, vectem inter erepidines inserito, dissolvito,
&

& illud voffella eximito. Gr. χοιρικὸν & χοινικὸς. **Een been-
boor / een trepaan / panboor / boor-schypf.** G. Ein
behrerlein. Gall. *Un Trépan.* A. A Borer, or Trepan.

MOGILALOS, est is, qui cum difficultate loquitur,
ex μόγῃς vix & λαλέω loquor. B. **Zwaar befpraakt.**

MOLA, **PATELLA**, seu **ROTULA**, est os rotundum & latum, imponitur articulationi femoris & tibiae, ubi genu, membranoso ligamento cingitur, exceptâ molâ. Gr. κόγχη κόγχος, Μάλη, Ἐπιγοιαιτὶς, Ἐπιμυλὶς Hippoc. μυλακίς Hipponacti. B. **De knie-schypve.** G. Die knie-scheibe. Gall. *La Rotule.* A. The knee-pan.

MOLA CARNEA, est substantia carnosa quandoque etiam fungosa sine ossibus & visceribus; sæpè instar sanguinis concreti, nigra; & nonnunquam durissima, loco factus in utero producta. B. **Een zuiger / bleifige Misdragt.** G. Mondkalb, mutter-gewächs, mutter-kugel, mon-kind, mutterkalb. Gall. *Mole, faux germe, corps mollace.* A. A mole or deformed birth.

MOLARES, seu **MAXILLARES DENTES**, Gr. μύλοι & Γέμφιοι, vide *Dentes.* B. **Backanden.** G. Die Backken zæhne. Gall. *Dents mascbelieres.* A. The cheek tooth.

MOLLIENTIA, vide *Emollentia.*

MOLLUGO, est Aparines species, ob mollitiem dicta, quod ut Aparine, pratereuntium vestibis non adhaereat. B. **Zagt-kruud.** G. Meyer-kraut.

MOLOPES, *Vibices, Enchymoma, Sugillationes*, idem sunt, dicuntur rubores vibicum instar in febribus malignis, & pestilentialibus producti, Gr. μώλωψ vibex. Vide *Enchymoma.*

MOLY, Gr. μῶλυ, est Allii aut cepæ species, omnia ut in Allio, sed odor suavis, aut non graveolens; dicitur ἀπὸ μὴ καὶ ὄλλω, sive ὄλλομι, quod *ab interitu conservet*, vel ἀπὸ τοῦ μολύειν τὰς νόσους, à *mitigandis, sedandisque morbis*, aliud tamen Etymon Ptolomæus Hephæstion adfert. *De Moly deinde herba apud Homerum agit, quam è sanguine interfecti, in Circes insula gigantes, enatam ferunt, habereque candidum florem. Circes autem in pugna Socium solem, etiam gigantem interemisse dicitur, atque inde, quod μῶλυ pugnam significet, inditum herbae nomen.*

MOLYBDÆNA, seu **PLUMBAGO**, Planta est, Persicaria, fortè dicta ob maculas, quibus maculatur, plumbeas, à μίλυδος plumbum. **MO-**

MOLYBDÆNA, seu PLUMBAGO, duplex DIOSCORIDI est: *nativa & factitia*. Illa nihil aliud esse videtur, quàm lapis, sive plumbi minera, seu potius minera Plumbi & Argenti simul. Factitia est species lithargyrii, videlicet est illud recrementum quod in argenti aurique purificatione cum plumbo, minerave plumbi instituta, fornacis folio concretum, & perustum adhærescit. B. **Potloot.**

MOLYNSIS, idem quod *Miasma*.

MOMORDICA, est planta, quæ habet caules exiguos, farmentosos, angulosos, striatos, scandentes: folia Bryoniæ, sed minora, caulibus longis adhærentia, saporis acris & amari: flores sunt monopetali, campaniformes, quinquefidi, lati, expansi, coloris flavi, albescentis: post florem sequuntur elegantes fructus longi vel rotundi, magis minusve turbinati, cavi, carnosi, elasticâ vi rupti, & semina explodentes oblonga, vel ovata, rubicunda, obducta caliptra plana, margine denticulato: radix est parva, fibrosa: hæc planta colitur in hortis; est planta officinalis, refrigerans & altringens, cujus fructus pomiformis est in usu, Balsaminæ quoad faciem similis, quamvis prorsus ab eo distinguenda. B. **Balsam-appel.** G. Balsam-appel. Gall. *Pomme de Merveille.* A. Male Balsam apple.

MONOCEROS, idem quod *Unicornu*.

MONOCOLUM, est *Intestinum cæcum*.

MONOHEMERA, sunt morbi qui uno die curantur, ut *Ephemera* febris, ex *μὴν* sola, una, & *ἡμέρα* dies. B. **Eendaagse ziekte.** G. Eine fieber das nur einen tag wæret. Gall. *Maladie d'un jour.* A. A disease of one days duration.

MONOPAGIA, vide *Monopegia*.

MONOPEGIA, est acutus capitis dolor, unum locum occupans, ex *μῆν* solum, & *πῆν* compingo. B. **Eenzijdige hoof-pyn.** G. Hauptwehe an einer seiten des haupts. Gall. *Migraine.* A. An acute fixed pain of the head.

MONS VENERIS, nominatur superior pubis muliebris pars, præ reliquis nonnihil eminentior, & crispior, quàm in Veneris castris militaturi omnium primo conscendere debent. B. **Venus-berg.** G. Venus-berg. Gall. *Eminence, ou Montagne de Venus.* A. Mountain of Venus.

MONSTRUM, Gr. *Τίγας*, nihil aliud est quàm fœtus, five

five homo perversè enixus, hoc est, capite duplici, pedibus aut manibus deficientibus, vel abundantibus, ita ut perfecto homini similis non sit. B. *Gen monster*. G. Eine Wundergeburt. Gall. *Monstre*. A. Monster, or de formed birth.

MORA BACCI, MORA BATTI, MORA VACINIA, MORA VACCINIA. vide *Rubus*.

MORBILLI, quasi parvi morbi, sunt maculae rubrae quae à contagio aëreo in sanguine contracto excitantur, quae neque in molem attolluntur, neque suppurantur, sed cum epidermide desquamantur, cum febre, tussicula, &c. decurrentes; à variolis, ut magis & minus tantum differunt, ab Arabibus *Bothor* vocantur. B. *Maze: ten*. G. Die masern, die purpulen, à colore purpureo, kinds blattern, durchschlechten, bocken. Gall. *Rougeole*. A. The measles.

MORBUS, Gr. *νόσος*, *νόσος*, à *Morte* dicitur, undè est propinqua dispositio ad eam: etenim quicquid morbi nomine venit, non potest non initium esse, & velut gradus ad mortem, undè patet differre morbos, juxta majorem vel minorem propinquitatem: diciturque esse ejusmodi corporis constitutio, quae actionibus Naturalibus, Vitalibus, Animalibus rectè obeundis finis inepti: Morbus est duplex, *Pravae Conformationis*; vel succorum *Incrassatorum*, vulgò *Intemperiei*: prava *Conformatio*, est sextuplex; consistit enim in Numero, Magnitudine, Figura, Cavitate, Superficie & Situ. *Intemperies* five succorum inspissatio est venenata five contagiosa & pestilens; vel Benigna, & sunt morbi vulgares, ut per Idiopathiam, Protopathiam, Deuteropathiam & Sympathiam. Item morbus est Simplex, Compositus, Multus, Complicatus, Connexus, Disjunctus, Magnus, Parvus Benignus, Malignus, Brevis, Acutus, Longus, Continuus, Intermittens, Salutaris, Dubius, Lethalis, Sanabilis; Insanabilis, Exquisitus, Spurius, Haereditarius, Nativus, Adscititius, Sanguineus, Bilarius, Pituitosus, Melancholicus, Vernus, Aëstivus, Autumnalis, Hybernus, Pandemius, Epidemius, Sporadicus. B. *Zichte/ krantheit*. G. Kranckheit, eine seuche. Gall. *Maladie*. A. A Maladie, Sickness, disease.

MORBUS GALLICUS, vide *Lues Venerea*.

MORBUS HISPANICUS, vide *Lues Venerea*.

MORBUS

MORBUS INDICUS, idem quod *Lues Venerea*.

MORBUS REGIUS, idem quod *Itherus*.

MORETUS, mulierculis nostris usitatissimum potionis genus aromaticum est, quod parari faciunt, ubi præsumptio imprægnationis adest, persuasum nimirum sibi habent, falsam imprægnationem eo exturbari, veram corroborari. Moretum dicitur, à Moris seu Diamoro ingrediente. B. *Ein Moerbezie drank*. G. Ein Maulbeeren tranck, ein iedes gemengtes essen. Gall. *Potion de Meure*. A. A Mulberry drink.

MORIA, *Stupiditas, Fatuitas, Stultitia, Stoliditas &c.* est iudicii & intellectus defectus; oritur præcipue ab imaginationis & memoriæ deliquiis, à *μωραίνω* stulte ago. B. *Frankzinnigheyt*. G. Thorheit. Gall. *Folie, Stupidité*. A. Stupidity.

MOROSIS, idem quod *Moria*.

MORPHÆA, idem quod *Alphus*.

MORPIONES, vocantur, pediculi illi latî, qui ad pubem genitalium, imò & sub axillis in crinibus hospitantur. B. *Platlypen*. Gall. *Morpions*.

MORSELLI, idem quod *Morsuli*.

MORSULI, seu MORSELLI, TABULÆ, medicamenta sunt quadrata figura ut plurimum, parata ex pulveribus, & similibus saccharo soluto exceptis, superque tabulam ligneam, lapideam, cupreamve effusis, ut consolidentur. B. *Kochjes*. G. Zeltlein, morsellen. Gall. *Tablettes*. A. Morsels or tablets.

MORSUS CANIS RABIDI, vide *Cynanthropia*.

MORSUS DIABOLI, idem quod *Ornamentum Foliaceum*.

MORSUS DIABOLI seu SUCCISA, vulgus superstitione quâdam motum credit cacodæmonia, tantæ efficaciam radicem hujus plantæ invidere hominibus, atque hæc ratione ubi succreverit, statim eam undiquaque circumrodere. B. *Quivels beet*. G. Teufels abbiß. Gall. *Le Succisa*. A. Divils bit.

MORSUS GALLINÆ, est Allines species, sic dicta quòd gallinis gratum pabulum subministret. B. *Hoenderbeet*. G. Huenerbiß. Gall. *Morgeline*. A. Chickweed, Henbit.

MORSUS RANÆ, est Nymphææ minoris species :

sic appellatur, quod Ranæ ejus morfu gaudeant. B. *Dazschebeet*. G. Froschen-bisz. Gall. *Espec de Nenuphar*. A. Frog-bit.

MORTARIOLA, seu CAVERNÆ, Loculamenta sunt quibus singuli dentes sunt infixi. *Biblia Galeno*, *Ολπινοι Poll. Ruso*. B. *Candz hollen*. G. Die hoelen der zæhne. Gall. *Les Alveoles des dents* A. Caverns of the Teeths.

MORTARIUM, est vas ex marmore, ære, ferro, ligno, vel vitro confectum, in quo pistillo ligneo, vitreo, ferreo, æreo, vel lapideo res quædam contunduntur. B. *Ein mortier / byzel*. G. Ein mœrfel. Gall. *Un Mortier*. A. A Morter.

MORTIFICATIO, idem quod *Sphacelus*.

MORUM, idem quod *Pladorosis*, vel *Thymus*.

MORUS, MORUM, est arbor magna & ramosa, cujus truncus satis est crassus, tortuosus, nodosus, cortice crasso & aspero obductus: lignum est durum, intus flavum: folia sunt instar manûs ampla, oblonga, acuta, serrata, dura & tactu aspera, saporis dulcescentis & viscosi, Bombycibus pabulum inserviunt: flos est amentaceus, plurimis nempe staminibus è calice quadrifolio surgentibus constans, sed sterilis: Embryo autem abit deinde in fructum nigrum, succum viscosum dulcem habentem, & è glomerulis squamarum, succum viscosum & dulcem continentium compositum, quæ semen amplectuntur subrotundum: an à morando? Proinde cum hanc germinare viderimus, frigus minimè timendum sit. Sunt qui à Græco hoc nomen derivent, *Mogor* enim nigrum denotat, quod ejus fructus ob saturum colorem rubicundum, nigri appareant. Gr: *Μογία*, *Συζυμμία*, & *Μόγοι*. B. *Moer-bezien-boom*. G. Maulbeer-baum. Gall. *Meurier*. A. Mulberry-tree.

MOSCHATA NUX & MUSCATA, duplex habetur, *Oblonga* nempe, quæ & *Mas* dicitur; alia est *Rotunda*, quæ *Femina*, differentię gratiâ, appellatur. Nascitur arbor in Insula *Banda* Indiæ Orientalis: proceritatem habet arboris pyri: folia persicæ malo haud absimilia, vel ut veriùs dicam, breviora, & magis subrotunda, imò & latiora sunt. Fructus appositè malum persicum refert: cujus cortex externè per maturitatem instar juglandis non tan-

tantum dehiscit, sed eo incolæ quoque vescuntur. Hæc remota, sequitur *Macis*, constans ex variis subrubicundis foliolis: hæc item durum corticem investit, qui ipsam nucem Moschatam inclusam servat. Leguntur Nuces maturæ, lectæ remotis putaminibus aquâ marinâ consperguntur, & siccantur ad solem, siccatis adimitur macis, & postea nuclei lavantur calce, ut eo melius à corruptione serventur. Integram unam cum cortice exteriori servo. Dicitur & *Nux Aromatica*, *Moschocaryon*, *Moschocarydion*, *Nux Myristica*, seu *Unguentaria*. B. *Moscaat* *Doot*. G. *Muscat-nusz*. Gall. *Noix Muscade*. A. *Nutmeg*.

MOSCHELÆUM, est compositio ex moscho & oleo.

MOSCHUS, quidam esse sanie ex tumore circa umbilicum alicujus animalis promanantem volunt: alii testiculos ejusdem, alii aliud quid censent. Moschifera caprea, capreae minoris species est, dentibus duobus versus inferiora prominens, quadrupes, unguibus bisectis, sine cauda. Pilorum colore variegatus ex luteo castaneis, & maculis quasi superbit: Pili in abdomine cinerei, in capite ex albo & cinereo castanei, sunt & longissimi. Cæterum in abdomine non longè à posterioribus pedibus, eminentia quædam est, rotunda & dura, ovi gallinacei mediocri magnitudine, pilis albis, iisque non flexuosis, sed rectis, & ad folliculi fastigium porrectis oblita. Circa cujus partem inferiorem unica utrinque caruncula apparet, qualis etiam, licet paulò major, non longè ab istis in sinistro conspicitur latere. Ea autem eminentia, sive tumor nihil aliud est, nisi folliculus quidam in quo moschus saniei instar, colligitur. Est & alia species sed longè vilior. Colligunt enim hujus animalis sanguinem, quem quieti aliquandiu exponunt, deinde serum supernatans decantant, animali mortuo cutim detrahunt, & exenterant; reliquum minutim conscindunt, cumque sanguine miscent, hancque massam pelli ejusdem animalis includunt, terræ committunt, & per aliquot dies urina perfundunt, donec materies putrefacta sit; hanc mumiam exsiccant pro Moscho venditant. Nonnulli intestina unâ cum fecibus adjiciunt. Venit ex India orientali de Tonquin non procul à China. B. *Muskus*. G. *Bisem*. Gall. *Musc*. A. *Mosch*.

MOTOS, est linteum carptum, quod ulceribus inditur, quo etiam sanguinis fluxus sistitur, vulgò *Carpi*. B. *Pinke*

sel à *μωρός* linteamentum vulneribus indo. Gall. *Charpie*.

MOTUS CONVULSIVUS, est convulsio, quæ alternatim fit inter musculos, vel fibras antagonistas sive oppositas. Hic verò motus convulsivus multa complectitur, & in multis morbis tragædiam suam exhibet, vulgò quidem cum vix intuentur, nisi in una illa specie, quam vocant *Epilepsiam*, quæ ferè universalis est, sed altera quædam particularis occurrit, cum in his illisve musculis, cum maximè in fibris motricibus, quæ longè, longeque frequentior est. B. *Stuip-trekhinge*. G. Das gliederspannen. Gall. *Les Mouvements convulsifs*. A. The convulsive motions or fits.

MOTUS PERISTALTICUS, vide *Peristalticus motus*.

MOXA, venit ex China & Japan. Lanugo quædam est ab inferiore parte Artemisias foliis accrescens, quæ scalpello abraditur, & postea caro pretio venum exponitur. *Inservit ustioni*, eodem modo ut in Ægypto gossypium, & olim Hippocratis tempore fungi seu *Moxares*, similem, sed magis fuscam lanuginem ex America allatam, vidi. Conficitur ex Artemisias vulgaris (latifolia) adhuc dum recentis foliis exsiccatis, longo tempore in aëre *suspensis* & obsoletis: colligitur verò ad Moxam elicendam Artemisia non omni promiscue tempore, sed certis tantum diebus ab Astrologis indicatis. Præparatio Moxæ nullo artificio absolvitur: tunduntur primum impigro pistillo folia, ad mollitiem rudioris stupæ; dein utraq; manu agitantur & fricantur assidue, ut priori contusione jam attritis decedant duriores fibræ, & recrementa membranacea: quibus excussis, remanet desiderata illa insignis teneritatis homogenea & purissima lanugo, quæ tenellam Regii nominis Artemisiam præ cæteris herbis ditare natura studuit; Lanugo illa coloris cinerei est, concipiendo igni aptissima, eoque admissio moderatè gliscens, scintilla minus conspicua, ardore temperato, progressu lento, donec in favillam tota depasta sit.

MUCCUS, idem quod *Mucus*.

MUCAGO, MUCILAGO & MUCUS, est extractio viscida mediante aquâ ex seminibus, gummi, radicibus &c. facta. B. *Slym*. G. Schleim. Gall. *Mucilage*. A. Slime.

MUCARUM, idem quod *Mucharum*.

MUCHARUM sive **MUCARUM**, vocabulum est Barba-

barum, quo nonnulli infusionem rosarum per se, alii infusionem cum saccharo in syrupum coctam intelligunt, fortè illud *Mucharum* significabit saccharum.

MUCILAGO, idem quod *Mucago*.

MUCRO CORDIS sive APEX, est inferior pars cordis cuspidata. B. *De punt van 't hert*. G. Die spitze des hertz. Gall. *La pointe du cœur*. A. The point of the heart.

MUCRO, est acumen, in quod pars quæcunque definit. Sic foliorum multorum, filiquarum quarundam, & spinarum omnium extrema in mucronem acuminantur.

MUCRONATA CARTILAGO, vide *Ensisformis Cartilago*.

MUCRONATUM OS, vide *Ensisformis Cartilago*.

MUCUS, Gr. *Μύξα*, *Βλεννα*, *Κόρυζα*, est excrementum liquidum, crassum & viscidum, quod ad nares & palatum defluit, & secretum fuit ex glandulis membranæ nares earumque sex cavitates investientis. B. *Snot*. G. *Butzen*, der unflat, so durch die nasen gehet, rotz. Gall. *Pituite*, *Mucosite*, *Morve*. A. *Snevil* or *snot*.

MUCUS INTESTINORUM, est quædam visciditas, ex glandulis exsudans, interna obliniens, ne intestina facile ab acibus aut duris ingestis lædantur. B. *Garnisim*. G. *Schleim* der darme. Gall. *L'Humeur visqueuse ou mucense que l'on trouve dans les intestins*. A. The Slime of the Guts.

MULIEBRIA, vide *Cunus*.

MULOMEDICINA, idem quod *Veterinaria*.

MULSUM, idem quod *Hydromel*.

MUMIA, ejus habentur quatuor species, *Arabum* nempe, quæ est liquamen seu liquor concretus exsudans in sepulchro è cadaveribus Aloë, Myrrhâ, Balsamoque conditis. Altera *Ægyptiorum* est, sive liquamen ex cadaveribus pissasphalto conditis. Nimirum, hoc condiebantur cadavera & vilioris sortis, adeoque & ipsamet cadavera nonnunquam eo modo condita prostant. Tertia, *Pissasphaltum factitium*, id est mixtum picis bitumen, quod pro *Mumia* venditant. Quarta, cadaver sub arena solis æstu torrefactum. Fitque in Hammoniorum regione, quæ est inter Cyrenarum regionem & Alexandriam, ubi arenarum Syrtes ventorum turbine sublatae incautos viatores obruunt, undè horum cadavera à flagrante solis æstu tor-

rentur & exarescunt. Omnium præstat prior species.

MUNDATIO, sive PURIFICATIO, est, quando medicamenta à pulvere, corticibus aliisque immundis purgantur. B. *Zuiveringe*. G. Das saubern, reinigen. Gall *Purification*. A. Purifying.

MUNDIFICATIVUM, est tale medicamentum, quo ulcera sordibus purgantur. B. *Zuiberende ding*.

MURALIS HERBA, idem quod *Parietaria*.

MURIATICA ACRIMONIA, est acredo humorum in corpus humani quibusdam morbis peccans, uti in scorbuto, melancholia &c. quæ omni signo se accedere ad Naturam salis marini, vel ammoniaci manifestat sese, in qua sapor in ore salus semper, sitis assidua & ingens, ficitas & rigiditas corporis; urina falsa, tardè putrescens, cum sedimento spisso, & cum pellicula tenui pingui innatante.

MUSCÆ CAPUT, idem quod *Myocephalum*.

MUSCARI, est *Hyacinthi botryoides* species; quæ habet folia longa, angusta, striata, sat crassa, succo plena, intra quæ assurgit caulis erectus, sat crassus, rotundus, sine foliis: flos est hermaphroditus, monopetalus, urceolatus, vel arbuteus, ad oras in sex crenas reflexas divisus, atque in fastigio caulis in racemum congestus, denso agmine aggestum, odoris aromatici & valdè grati ferè instar moschi: flori succedit fructus sat crassus, triangulæris, divisus in tres loculos continentes femina rotunda, & nigra: radix bulbosa, albescens, habens multas tunicas, saporis amari: sic appellatur quod ejus flores Moschurum oleant.

MUSCARIA, in vegetabilibus sunt in orbem radiatæ herbarum comæ, cacuminaque in fascies coacta, à stabi similitudine, cujus ventilatu muscæ in conviviis abiguntur, dicta.

MUSCIPULA, est species floris Armerii, seu *Viscaria*, eo dicitur, quod caules ejus visciditate obducuntur, quæ de causa muscæ advolantes visco illo capiuntur. B. *Bliegenet / Kcikeng*. Gall. *Atrape-Mouches*. A. Catech-Fly.

MUSCULUS, est pars corporis animalis Organica, vas Sanguineis, lymphaticis, Nervis, duobus tendinibus, & fibroso seu carnosò ventre instructa, cujus officium est, membra mobilia, appensâ movere. Motio illa seu

seu contractio fit, quando à cerebro, cerebello, vel medulla spinali, per nervos ad fibras musculofas spiritus animales fluunt, & simul in sanguine major est determinatio ad easdem partes, tum muscoli venter incipit tumere, adeoque partes longitudinales abbreviantur, & tendines ad se invicem accedunt, & pars annexa mobilis ad minus mobilem attrahitur; hâc autem determinatione spirituum & sanguinis cessante in fibras musculares, & liquidis per extrema vasorum suorum oscula effluentibus, omnia iterum flaccescunt. Veteres muscoli corpus in caput, ventrem & caudam diviserunt, accipientes pro capite, musculi extremitatem parti, ad quam fit contractio, connexam; pro cauda, muscoli finem seu portionem, parti movendæ insertam, pro ventre denique partem muscoli intermediam, quæ carni mole tumidior conspicitur; deinde pro motu obeundo, supponebant muscolum, circa caput & ventrem intumescere, & deinde quoad longitudinem decurtatam, partem appensam sibi propius attrahere, sed quo ritu id fiebat, magnum apud illos silentium est. Musculi sunt vel cavitatibus vel artubus destinati, qui omnes à figuris, locis & actionibus variis diversimodo denominantur. Gr. *Mūs*. B. *Teu spier / de muis / muskel*. G. Die fleischmæutz oder mausz. Gall. *Muscle*. A. A muscle.

MUSCULOSA EXPANSIO, vide *Myodes platysma*.

MUSCUS, Gr. *Βρύον*, & *Μύιον*; quibusdam *Σπλάγχθον* & *Σφάγγον*, Ἰππύον, *Δορκαδία Βεράνη*. Arab. *Usnea*, sunt plantulæ parvæ sui generis, arboribus, lapidibus &c. accrescentes, fortè à mucore appellatur, quòd instar mucoris efflorescat. B. *Mosch*. G. *Mosz*. Gall. *Mouffe*. A. Moss.

MUSTELLANCI, vide *Galiancones*.

MUTUS, vide *Aphonia*.

MYACANTHA, seu RUSCUS, aut BRUSCUS, sic appellatur, quod ejus folia rei conservandæ appendantur, ne mures ob acutas spinas, eam lædant, ex *μῦς* mus, & *ἄκανθα* spina. Vide *Ruscum*.

MYAGRUM & MYAGRIUM, Est planta, quæ habet caules rotundos, duros, politos, ramosos, medullam albam habentes: folia sunt oblonga, & aliquomodo latidis cultæ similia, sed pleraque sunt laciniata, & inprimis inferiora: flores sunt exigui, quadrifidi, in crucem dispositi, flavi: post florem succedit fructus rotundus, ac-

minatus, trilocularis eâ lege, ut locus primus contineat semen obrotundum, oblongum, & rubicundum, bini verò vacui apparent: radix crassa, alba, uno tantum anno durans, crescit in pratis, præsertim in regionibus calidis: nomen accepit, quòd insistentes, vel prætervolantes muscas glutine suo implicet, & retineat, nec non captet, à *Μύια* musca, & ἀγγύω, capio. G. & Gall. *Cameline*. A. Gold of Pleasure.

MYCETÆ, MYCETES, sunt fungi: *Μύκης* Gr. *Μύκηταις* vocârunt, ab ensis capulo, vel summo vertice vaginam occultente: *μύκη* ensis Theca, Gladii Capitulum, à *μύω* claudio.

MYCTERES, sunt nares, sive humorum pituitosorum receptacula. B. *Snrot-ontfangers*. G. Die butzen empfängerfz, die nasen löcher. Gall. *Receptacles de la morve, ou de Pituite*. A. The receptacles of pituitous humors.

MYDESIS, est corruptio sive putredo, ex nimio madore, à *μυδία* nimio humore & uligine vitior.

MYDRIASIS, est nimia pupillæ dilatatio, & diffusio, visui hebetudinem adferens, ex ἀμυδρῆς obtusè, & ὀφθαλμὸν videre. B. *Gen stomp gezicht*. G. Blœd gesicht. Gall. *Vue foible par la trop grande dilatation de la Pupille*. A. Dim sijnht.

MYELOS, idem quod *Medulla ossium*, vel *Cerebri* vel *Medulla spinalis*.

MYLE, idem quod *Mola genu*.

MYLOGLOSSUM, est pars muscutorum quod circa dentium molarium postrema oritur, & ligamento linguæ inferitur, linguamque sursum convertere perhibetur, & *μύλη* mola sive dens molaris, & γλῶσσα lingua. B. *De kaulu-tandens tonge-spier*. G. Der backen zæhnzung maufz. Gall. *Myloglosse*. A. Idem.

MYOCEPHALUM, est inchoatus uvæ tunicæ prolapsus, in nigro oculi, ab exulceratione ortus, muscæ capiti similis, ex *μύια* musca, & κεφαλή caput. B. *Gen muggekops-oog*. Gall. *Tête de Mouche*.

MYODES PLATYSMA, est musculosa expansio, lata, à claviculari sternoque incipiens, in collo densissima, menti totiusque ferè faciei cutem movendo dicata, nam immediatè sub panniculo adiposo decurrit, ex *μύς* musculus, ἰσθμὸς forma, & πλατὺς latus.

MYO-

MYOLOGIA, est illa pars Anatomices, quæ tradit structuram, situm, functionem omnium musculorum totius corporis, sive hæc describendo, sive dissécando & demonstrando fuerit occupata, ex $\mu\upsilon\varsigma$ musculus, & $\lambda\acute{\iota}\gamma\omega$ narro.

MYOPIA, est quædam visus in rebus distantibus cer-
nendis obscuritas vel abolitio, sed tamen in propinquis
perspicacia, orta ob oculum anteriùs nimis globosum,
oculum nimis longum, vel quòd lens crySTALLINA sit rotun-
dior: hinc radii lucis ab objectis remotis emissi, ob refra-
ctiones per tres humores se secuerunt transversim ante-
quam in retina colligantur, cui medendo appropinquatio
objectorum, vel vitrorum concavorum applicatio conve-
nit: ex $\mu\upsilon\varsigma$ mus, quia murium visum referunt, & $\acute{\alpha}\psi$ ocu-
lus. B. *Wpziende / stihziende.* G. Ein kurtz gesicht, der
nicht in die længe oder ferne sehen kan. Gall. *Myopie, la*
Vene courte. A. Pur blind.

MYOPIASIS, vide *Myopia*.

MYOPS, est qui *Myopia* laborat.

MYOSOTIS, id est muris auricula, dicitur sic ob fo-
liorum formam, ex $\mu\upsilon\varsigma$ mus, & $\acute{\alpha}\varsigma$ auris: est planta, quæ
habet caulem exiguum, lanuginosum, repentem: folia
sunt obrotunda, crassa, lanuginosa: flores amani, lactei,
quinque petalis in medio aliquo usque unica divisura in-
cisis, & striatis compositi, quos foris ad basin totidem hir-
suta viridantia foliola sustinent, in medio verò stamina &
stilus colore luteo: floribus succedit capsula sive fructus
coma bovili æmulus, apice dehiscens, seminibusque factus
exiguus, plerumque subrotundis: radix est alba, re-
pens, fibrosa: crescit hæc planta in montibus. B. *Мус-
зен ооз.* G. Mause ohrlin. Gall. *Oreilles de souris.* A.
Common Monse-Ear.

MYOSUROS, est parvula planta, quæ habet folia gra-
minea, Coronopi instar, sed non laciniata: caules sunt
parvi, tenues, rotundi aut cylindrici, nudi: calix quin-
que folius, singulis foliis appendice instructis, deorsum
tendente: stosculi herbacei, staminibus præditi multis ex
ambitu fundi ovarii, semina in spica longa, tenui, acuta,
muris caudam referente: radix annua, fibrosa: hæc plan-
ta habet saporem acrem, & crescit in pratis: Myosurus
vocatur à $\mu\upsilon\varsigma$ mus, & $\acute{\alpha}\rho\alpha$ cauda, quasi cauda muris,
quia

quia spica hujus plantæ muris caudam refert.

MYRACH, Arabica vox est, & idem sonat quod *Epigastrium*.

MYRACOPUM, est Unguentum lassitudinem auferens, ex *μύρον* unguentum, & *κόπος* labor.

MYRICA, est arbuscula, dicitur *ἀπὸ τοῦ μύρον* à lugendo: sed quid impedit quòd dicamus à contrario, quòd Melancholicis proficit, tristitiamque & luctum omnem, quæ Melancholiam comitari solent, pellat? Vulgò *Tamariscus* vocatur. Gall. *Tamarisc.*

MYRINGA, MYRINX, est membrana Tympani.

MYRIOPHYLLUM, est *Millefolium*, ex *μυρία* numerus infinitus, & *φύλλον* folium.

MYRISTICA NUX, idem quod *Moschata Nux*.

MYROBALANI, propriè significant glandes ungentarias, ideòque procul omni dubio Veteres Medici aliud quid sub hoc nomine intellexerunt: componitur enim vox ex *μύρον* unguentum, & *βάλανος* glans. Qui nobis in usu sunt, prunis exoticis annumerari debent, Veteribus grecis incogniti, ab Arabibus primum inventi, suntque *Chebuli*, *Citrini*, *Bellerici*, *Indi*, *Emblivi*. *Chebuli* omnium maximi sunt, oblongi, intùs nucleum continentes, externè colore fusco. Vocantur *Quebolia* & *Quebuli*, *Cepula*, *Chepula*, *Chebula*, maximi, oblongi, angulosi. *Citrini*, externè sunt colore citrino, & teretes, oblongi & ventricosi, dicuntur lutei, flavi, citrei Gr. *ζάκθοι*. Arab. *Delegi azfar*, intùs nucleum habent. Ipsius arbor folia instar Amygdali habet. *Bellerici* etiam oblongi sunt, cucurbitam referentes, ejus arbor folia habet instar lauri. Vocantur *Belleregi*, *Bellilegi*, *Bellegu*. *Indi*, sunt oblongi & nigri, prioribus minores; folia habent instar Amygdali, vel ut alii volunt salicis. Fructus sunt octangulares. *Emblivi* rotundi quidem sunt, sed semper ferè in frustra fissi. Folia habent tenuia, in modum ferè salicis. Appellantur *Emblegi*, *Imblegi*, *Ambegi*, *de Seni*. Omnes illæ species pruni sunt, & inter eas censeri debent, quamvis foliis, regione & fructuum figura ab invicem differant: omnes quoque purgant & astringunt, ferè uti *Rhabarbarum*. Gall. *Myrobalans*.

MYRMECIA, est verrucarum species, sunt thymo duriora, humilioraque, quæ radices altius agunt, majoremque

que dolorem movent, infra lata, supra autem tenuia, minus autem sanguinis mittunt: magnitudine vix unquam lupini modum excedunt. Nascuntur in palmis aut in inferioribus partibus pedum, à *μύρρον* formica. G. Breyte-wartze.

MYRON, idem quod *Unguentum*.

MYROPOLA, est Unguentarius, qui unguenta vendit, ex *μύρον* unguentum, & *πώλιον* vendo. B. *Ern zalsberkoper*. G. Ein salben-kramer. Gall. *Vendeur d'onguents*. A. A Salve feller.

MYRRHA, cujus arboris sit gummi adhuc incertum est. Est tamen Resina Gummea (concretus gummi resinofus succus) cujusdam arboris exoticæ, quæ, cortice vulnerato, Myrrham profundit, partim in substratas tegetes destillantem, partim circa caudicem concrefcentem. Plurima affertur ex Arabia, tum etiam ex Regione Alexim, quæ Æthiopia est. Debet esse friabilis, levis, undiquaque concolor, minutis glebis amara, acris, odorata & quæ contracta, venas unguium modo candidas & leves ostendit. Antefertur *Trogloditica*, colore pallescens, seu subviridis, splendens ac mordax. Inutilis est ponderosa, & coloris picei seu nigra. Gr. *μύρρον*. B. *Myrrhe*. G. Myrrhen. Gall. *Myrrhe*. A. Idem.

MYRRHIS, est planta, cujus caulis altus, ramofus, villosus, intus excavatus; folia sunt magna, ampla, striata, cicutam aquaticam referentia sed magis albescentia, & sæpè maculis albis notata, mollia, parùm villosa, coloris & odoris Chærophylli, & saporis anisi: flos rosaceus, & umbellatus, plurimis scilicet petalis constans inæqualibus, in orbem positus, & calici infidentibus; qui abit in fructum ex duobus seminibus compositum, oblongis plerùmque striatis, sæpè levibus, aliquando hirsutis, quæ licet hirsuta, semper sunt striis excavata, nigricantia, gratum gustum anisi præbentia: radix longa, crassa, alba, mollis, fungosa, aromatica. Dicitur & Cicutaria, sic dicta, quod cicutæ similis sit; an nomen à Myrrha, propter odorem, qui tamen non convenit, habeat, non audeo affirmare: an à *μύρον* unguentum suaveolens. B. *Wilderkerbel*. G. Wilder-kerwel. Gall. *Cicutaire*, *Perfil d'Asne*. A. Hemlock.

MYRTOCHEILIDES, dicuntur extremæ pudendi

mu-

muliebris margines carnosæ, quæ quoque *Alæ* appellantur.
MYRTUM, est caruncula in muliebri pudendo, circa rimam, à corrugatione vaginæ excitata.

MYRTUS & MURTUS, est arbuscula semper virens & odora, quæ habet caulem ramosum, flexilem: folia buxi, sed minora, acutiora, polita, splendentia, odoris grati: flores ex foliorum alis crescentes, singuli quinque folia in umbellam desinentia habentes, albi, odorati, & calicem incisum continentes: calix postea fit bacca ovalis, aut oblonga, coronam habens: hæc bacca est viridis, post maturitatem nigra, succulenta, polita, habens semina dura, albescentia, compacta saporis adstringentis: hæc arbuscula crescit in regionibus calidis. Gr. *Myrtos* & *Murrin*, à Myrsine Atheniensi puella, pulchritudine & robore insigni; amica Palladi, in quam, occisa, conversâ fuit: at quibusdam sic dicta, propter æmulam Myrthæ quandam odoris gratiam, quæ in baccis recentibus observatur. B. *Myrten-baum*. G. Myrten-baum. Gall. *Myrte ou Mourte*. A. Myrtle-tree.

MYSTAX, est labium superius, ejusque pili in lateribus excrecentes, à *μαστόξω* mando. B. *Der knebel*. G. Der knebelbart. Gall. *La Moustache*. A. Muschadoes or whiskers on the upperlip.

MYSTRUM MAGNUM, est Antiquorum mensura continens tres uncias, & octo scrupulos vini, & olei treuncias.

MYSTRUM PARVUM, est Mensura Antiquorum continens viginti Scrupulos vini, vel sex drachmas olei.

MYURUS, est pulsus decurtatus aut mutilus, sensim decrefcens, vel accrescens, instar caudæ muris, ex *μῦρος* mus, vel *μῦρις*, pars divisa, & *ἄρα* cauda.

MYXA, est mucus sive humor pituitosus, ex cavernis frontalibus, maxillæ superioris, ossis sphenoidis, & convolutionibus 4. osficulorum spongiosorum membrana glandulosa investitis ad nares descendens. B. *Snot*. G. *Kotz*, *butzen*. Gall. *Morve Pituite*. A. *Snevel*.

MYXA, MYXARIA, vide *Sebesten*.

